ԹՎ. ՏՊԱՐԻ 3473 (Ն. Տ.) 23 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1895 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1895 4 ԲԼՊԻԼ, ԱԽԸՐ 1313 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غلطه آره‌وك غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք 100
» » Վեցամսեայ » » 55
» » Եռամսեայ » » 30
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ժրանմ 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր բաղդի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի 2
Դաւառաց բաղաքաց ծախքը միօրինակ Դրուշ 10

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՅԸ

Թաղային վարժարանի մը հոգաբարձութիւնը, դպրոցական ներկայ շրջանի սկիզբը, ուսմանց ծրագրի ու դասատուներու վերաբերող զանազան կարգադրութեանց մէջ, չեմոռցեր նաև ուշադրութիւն դարձուցեր աշակերտներու ճաշին վրայ։ Մենք, սովորաբար, կարեւորութիւն չենք տար այս կէտին. ատեն մը, ցերեկուան զբօսանքն ալ իրեն արժանի ուշադրութիւնը չէր գտներ, և բաւական կը համարէին որ տղաք, իրենց գտնուած դասարանին մէջ, անգբաղ ժամ մը անցուցեն, առանց մթնոլորտ փոխելու ու մաքուր օդ շնչելու։ կար նաև պատիժներու խստութիւնը որ կը խանգարէր մասնաւորապէս աշակերտները։ Ժամանակին հետ ասոնք բոլորը բարւոքեցան։ Ինչ որ եղաւն քառասուն տարի առաջ սովորական բան մը կը նկատուէր, թէ տղայ մը, ծեծուելէ վարժապետէն, այսօր, իրրև հինէն մնացած եպերելի սովորութիւն մը մատնանիշ կ'ըլլայի ու զայրոյթ կը պատճառէ, եթէ երբեք պատահի հեռաւոր դպրոցի մը անկիւնը։ Դպրոցականներու զբօսանքն ալ, եթէ ոչ իր կատարեալ ըմբռնումովը, գոնէ ողջախիտ կանոններու համաձայնեցնելու փորձեր եղած են ու կ'ըլլան տեղ տեղ։ Կարգն եկած է ցերեկեայ ճաշին,—վասն զի գիշերօթիկ վարժարաններու վրայ չէ խօսքերնիս։

Նախ, սեղանատունները որոնք մութ ու խոնաւ սրահներ կը լլլային կեղտոտ սեղաններով որոնք ախորժակը կը փախցուցնեն, վերածուած են, — այն թաղերուն մէջ որոնք նորաշէն վարժարաններ ունենալու բաղդին կը վիճակուին հետզհետէ, — մաքուր ու լուսաւոր սրահներու։ բայց այսքանը կը բաւէ։

Մտէ՛ք, միջօրէի մը, թաղային դպրոցի մը սեղանատունը և իսկոյն աչքերուդ պիտի զարնէ անհաւասարութիւնը որ կայ աղբատի ու հարուստի տղաքներու ճաշին միջեւ։ Երբ մէկը, ամչկոտ ձեւով մը, սակաւէն կը հանէ հաւնատ նախաճաշիկը զոր մայրը պատրաստած է իր ձեռքով, միւսը կը տեղաւորուի ափսէին առջեւ ուր խորտիկը, անուշեղէնը, պտուղը, ամենքն ալ իրենց դասաւորումն ունին։ Աղքատը գաղտագողի նայուածք մը կուղղէ իր հարուստ դրկիցին, ուսկից թերեւս յայտնագոյն է իր դասերուն մէջ։ բայց սեղանին վրայ այս առաւելութիւնը ընչանակութիւն չունենար։ Եւ այսպէս, կանուխէն մուտ կը գտնէ անոնց մէջ ընձանչի զգացումը։

Այն հոգաբարձութիւնը որուն ակնարկեցինք այս յօդուածի սկիզբը, չենք գիտեր թէ առաջինը կամ միա՞ն է ուշադրութիւն դարձնող դպրոցականներու ճաշին վրայ։ ամեն պարագայի մէջ, կարժէ հրապարակել եղած ոնօրհնութիւնը։

Ամեն դպրոցական, անխտիր, մէկ տեսակ կերակուր միայն պիտի ունենայ ցերեկը, դպրոցին մէջ։ այս կերպով, ուսեալորի ու զրկեալի խաղ չի մնար սեղանատան մէջ։ իսկ անոնք որ այդ մէկ տեսակն ալ ունենալու անկարող են, ընկեր կը տրուին հարուստի տղուն մը, ինչպէս սովորութիւն է արդէն շատ տեղ։

Սոյն կարգադրութիւնը, ինքնին աննշան ու անկարեւոր, ծնողքներուն և հոգաբարձութիւններուն ուշադրութիւնը գրաւելու հանդամանքէն զուրկ չէ։ Տղաքը, ինչպէս դասի ատեն, ինչպէս զբօսանքի ատեն, պէտք չէ որ ներքուին ճաշի ժամանակ ալ։ ժուժկալութեան գործնական դաս մը կը տրուի այս կերպով այն պղտիկներուն որոնք առաւօտէն կը տրեն ախորժակին, իրենց տան խոհանոցը դպրոց փոխադրուած տեսնելու ապահովութեամբ։ Թող պակաս ըլլայ այդ հրապոյրը։

Տ.

ՈՒԽՏԱԴՐՈՒԺԸ

Այս միւնոյն խորագրով ասկից երկու ամսոյ չափ առաջ յօդուած մը գրուեցաւ այս էջերուն մէջ, ուր կը պատմուէին անտէր աղջկան մը գլխուն եկած փորձանքները։ Գաւառացի երիտասարդ մը, Հնձգիւղի եկեղեցւոյն մէջ ժամկոչ, յարաբերութիւն կը հաստատէ այս աղջկան հետ։ որուն հաստատապէս խօսք կուտայ հետն ամուսնանալու։ Օրին մէկը սակայն, ուրուտարուժ ժամկոչը խոյս կուտայ Երզնկայ, իր բնագաւառը, այն միջոցին իսկ երբ հէք աղջիկը ամուսնանալու յոյսով կ'սպասեր։

Կ'սպասեր սակայն զինք տապալող այս անգութ հարուածին տակ։ վհատիլը իրեն համար չէ, հոր կապէ ծրարն ու միւս մինակ ճամբայ կ'ելլէ երթալու դէպի անծանօթը, դեպի փախստական նշանածը։

Շիտակը, այս նկարագիրն ունեցող աղջիկ մը մեր ժամանակներուն մէջ՝ յայտնուած պարագաներուն մէջ՝ ոչ միայն վտանգաւոր է, այլ ապուշութիւն։ Ընդհանրապէս խօսելով, որչափ որ գիտենք, Պոլսոյ հայ օրիորդներու քով ձեռնհասութեան այս տեսակ ոգի մը կը պակսի. ով պիտի ուզէր խորհրդաւոր նշանածի մը համար էլեն գալ մինչեւ հեռաւոր երկիրներ, աչքն առնել ճամբորդութեան դժուարութիւնները։

Արդ, օրիորդը կը հանի իր նշանածին գտնուած քաղաքը, ձեռքն ունենալով անգլոյն պատուաւոր ազգայնի մը ուղղուած յանձնարարական մը զոր Պոլսեբնակ գաւառացի մը տուած էր, որպէս զի հէք աղջիկը անպատսպար չը մնայ հոն։

Հիմակ խնդիրը աւելի կնճռոտ երեւոյթ մը ստացած է. աղջիկն հիւրընկալող անձին կողմէն նամակներ եկած են Պոլիս, որոնք չատ մեծ շեշտով մը կը նկարագրեն օրիորդին վիճակը։ Ժամկոչը իր յանձառութեանը մէջ կը յարատեւէ, հակառակ զինքն հանդելու համար եղած ջանքերուն։

Թրղոյթիւնն աւելի յստակ պարզելու համար՝ այդ նամակներէն մէկ քանի հատուածներ կարտատպենք հոս։

«Օրիորդ Արաւսեակի վիճակը ամեն տեսակ կարեկցութեան արժանի է։ թէ՛ մենք և թէ մեր ամէն բարեկամները ջանք և աշխատութիւն չենք խնայեր իր թշուառութիւնն ապրելու համար, բայց դժբախտարար կերեւի թէ մեր ջանքերն ապարդիւն պիտի մնան, վասնզի հոս երիտասարդն ամէն բան կուրանայ և օրիորդը իր դառը իրատ տարացուցեր է թէ՛ Խապիլի Թաղական Խորհուրդին առջեւ և թէ Ազգային Պատրիարքարանն։ յայտարարելով թէ երիտասարդը չէ զրկած իրեն. երիտասարդը մինչեւ իսկ կուզայ օրիորդին տունն յաճախած ըլլալը։ Արդ, դառը զօրացուցիչ համար, հարկ է որ օրիորդին ազգականները Խապիլի Թաղական Խորհրդին դիմելով վկայական մը առանան, որով հաստատուի երիտասարդին օրիորդին տունն յաճախելը։

«Օրիորդին երկար, յամառ ու տաժանակիր ճամբորդութիւնը, ձեր կարեկցութիւնն ու յանձնարարութիւնը, ինչպէս նաեւ մեր ջանքերն ու աշխատութիւնները օգուտ մը չպիտի ունենան, եթէ Խապիլի Թաղական Խորհուրդը չտայ պէտք եղած վկայականը։»

Այս տողերէն կը տեսնուի թէ աղջկան վիճակը օրէ՛ օր արգահատելի է։ իր ու երիտասարդին պատիւը պահպանելու համար, թաղ. խորհուրդին առջեւ ու Ազգ. Պատրիարքարանն մէջ չէ ուզեր խոստովանիլ երիտասարդին յանձառանքի ու մտերիմ յարաբերութիւնը. առանց դիտնալու թէ հոգեն ժամկոչը իրեն դէմ իրրեւ զենք պիտի գործածէր իր այդ փափկանկատ գաղտնապահութիւնը։

Ուրիշ նամակի մը մէջ խնդիրն աւելի ծանր հանգամանք մը կը ստանայ, երբոր անձի մը միջամտութեամբը. այս անձը քահանայ մըն է, որուն անունը առայժմ ծածկել կուզենք մինչեւ որ խնդիրն կամ աւելի ծանր երեւոյթ մը առնէ կամ բարեբախտաբար վերջանայ։

Նամակագիրը ուրիշ գրութեան մը մէջ կ'ըսէ.

«Օրիորդին նշանածուն, Անդրէաս, հիմա թէեւ կը խոստանայ իր յարաբերութիւնն ուրիշ ներքնութիւնն օրիորդին հետ, բայց առարկելով թէ օրիորդ Արաւսեակ անպարկիչա աղջիկ մըն է, շուկիր ընդունելի։ Իրրեւ թէ այդ երրորդ անձէն իմացեր է թէ այդ աղջիկը չլսած մէկն է, որ շատերու հետ տեսնուեր է և նոյն իսկ անարգարանքի դիրքի մէջ տեսնուած է զայն։ Անդրէասին բոլոր առարկութեանց և ուրիշ ամեն սկզբնապատճառը այդ դէպքն է, որ ըստ իս կասկածելի և անհիմն է։ ու եթէ քահանան ինձի գիր մը ուղղէ ու աղջկան մասին բարի վկայութիւն տալով ակնարկեալ դէպքն հերքէ, ամեն գործ դադրացած կ'ըլլայ։ Օրիորդ Արաւսեակ որբ, անտէր, թշուառ ու զրկեալ է և արժանի կարեկցութեան։»

Նամակագիրը կը խնդրէ որ յիշեալ քահանային դիմումը ըլլայ ու եթէ գործած է այդպիսի անխնայութիւն մը—ինչ որ յուսալի չէ, կ'ուզէ—կա՛մ գոսմանէ, կամ բայէ ի բաց խմցրնէ։

Դիւրին է հասկնալ թէ քահանային դէմ եղած այս ամբաստանութիւնը բոլորովին անհիմն է. ուրուագրուած նշանածը, իր մերժումն չիրնալով ոչ մէկ բանով արդարացնել, ճարտար միջոց մը խորհեր է գրգռելու մեջէն մաքուր երիտասարդը համար։ Նամակագրին յիշած զրպարտութիւնները վերարերի է քահանային, որ անշուշտ ամենն խնդրի մը համար չպիտի ուզէր մինչեւ երգնկա երթալ ու վար առնել սպասաւոր ժամկոչին դիմակը։ Բայց գարձեալ չպիտի կրնայ յաջողիլ իր այս ձեռնարկին մէջ ալ քանի որ յիշեալ քահանան կրնայ երկուքով մը հերքել անոր յայտնութիւնները։

Ու այս պարագային մէջ քահանան առանց ժամանակ կորսնցնելու պէտք է որ փութայ ինքզինքն արդարացնել, վասն զի հակառակ պարագային մէջ իրաւունք տրուած պիտի ըլլայ ժամկոչին զրպարտութիւններուն, և միանգամայն պատճառ պիտի ըլլայ որ հէք աղջիկը չհասնի իր փափագին, ու երիտասարդը մերժէ հետ ամուսնանալ, այսպէս անսահման դժբախտութեան մատնելով ազատ ու անպատսպան աղջիկ մը որ հոգեպետութեան գութը շարժելու արժանի վիճակ մը ունի։

Քահանի որ ինդիրը կանխաւ Պատրիարքարանին հաղորդուած է, բահանային կոմէ վկայագիր մը մերժուելու պարագային մէջ, Պատրիարքարանը միջոցներ ձեռք առնելու է որպէս զի այս ցաւալի գործ կարգադրուի բաղձացուած եղանակով։

Քահանան արդէն գիտակ է իրողութեան և հաւանական է որ արդէն զրկած ըլլայ յիշեալ գրութիւնը։ ԵՐՈՒԱՆԴ

ՊՈԼՍՈՅ ՎԱՐԺՈՒՀԻՆՈՑԸ

(ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Ձեզ դիտեր թէ նախաձայնութիւնն է՞ որ զմեզ կը թելադրէ մեր անվարժ գրիչը ձեռք առնել՝ նուիրելու համար երկու տող Նամակ վարժուհիներու գրկելու խնդրոյն։

Հինգ տարի առաջ, մենք, երկու դեռատի աղջիկներ, Այնթապի ազգային Հայկանուշեան վարժարանին մէջ մեր շրջանը հարիւ աւարտած էինք և արդէն տեղական Պարգեւարաց ընկերութեան աղնուափայլ տիկիններն զմեզ Պոլսոյ վարժուհիներուն պատուական գաղափարը յղացած էին, ուստիներու համար տեղացի վարժուհիներ որը կարող ըլլան «ըլլալու» ընդ միւս՝ լաւ և արդիւաւոր ուղղութեան մը մէջ պահելու Այնթապի ազգային վարժարանը։ Այնթապցիք ուսումնասէր և հետամուտ ազգային կրթական յառաջդիմութեանց մասնաւոր յարգանք և համակրութիւն կը տածէին Պոլսոյ վարժուհիներուն նկատմամբ ու մասնաւոր էին ի հարին օգտակար անկէ։ Հարկ կ'ըսեմ թէ 15 օրուան տաժանելի ճամբորդութեան մը և չորս տարուան պանդխտութեան մը պիտի ենթարկէին Այնթապցի ծնողներ իրենց սիրասուն դաւակները որոց մեներու որդ ու մարմարած, վարդիանէն իսկ կը զգային թէ կարօտը երկարիլ ձեռքի մը պէս պիտի ճնշէր իրենց սիրտը։ բայց ի՞նչ օգուտ, ի սէր իրենց գաւակաց և ի սէր Այնթապցի մանուկներու ազգայնութեան, պէտք էր զոհել ծնողական ամէն գորովները զգացում։

Պոլսոյ վարժուհիներուն Այնթապցիներուն համար չատ աւելի կ'արժէր ու պիտի արժէ ինչ որ չարժէր կամ չպիտի արժէ, եթէ ներելի է ըսել, Ֆրանսայի մէկ գաւառին Նանսիի վարժուհիներուն Պոլսեցւոց համար։ Ոչչափ փափաքելի էր որ հայն իր լուման տար նախ գաւառացիներ Պոլսոյ վարժուհիներուն մէջ կրթելու համար և յետոյ Պոլսեցիներ՝ օտարին իրեկելու համար. օտար ըմբռնք, բան մը որ բնութիւն ունի հրապուրելու միայն հայերս, այո՛, հայերս, սիրաջօժար ըլլալու մեր զրպաններն երբ օտարին զրպանին համար էր. այդ, հայուն համար չատ քիչ կամ բնաւ չպիտի բանայինք. ընթերցողը թող չկարծեն որ չատերէն յայտնուած գաղափարներ կրկնելու փափաքէն մղուած ենք, ո՛չ, այլ նոյն իսկ Դպրոցասիրաց վարժարանին մէջ մեր եղբայրներ տարուան փարձառութիւնն է որ զմեզ պարտաւորած է այդ տեսակ գաղափարով գաւառացիք առ հասարակ փափաքող եղած են իրենց ազջիկներ դրկել Պոլիս, բայց ցաւալի է ըսել թէ իրենց դրամական անձուկ վիճակը, միշտ հեռի կը կեցնէ գիտնալ իրենց բարի նպատակէն։ ա՞ր հայ մտածեց ցարդ ընել գաւառացի աղջկան համար։ ի՞նչ բան ընել չուռաւ աղջիկներ հայուն։ գործեալ օտարասիրութիւնն. առաջնոյն մէջ հայն հայուն իրեւտած պիտի ըլլար, իսկ վերջինին մէջ թէպէտ հայը դարձեալ, բայց դէպ ի օտարին։ ի մի բան, սիրելի ընթերցողք, այնպէս կը կարծէինք թէ Ֆրանսական վարժուհիներ ունենալ առաջ տարուն երկար տարին հայկական վարժուհիներու պէտք ունէինք։ սանդուխին առաջին քարը թողով երկրորդին աչքերնիս յարած կը սպասենք յուսախաբ ըլլալու համար մեզի։ բայց ա՜խ, տակուին չատ կանուխ է վճռներ արձակելու համար, մանաւանդ երբ անոնք մեզ նման անփորձ դպրոցականներու կոչէն կուգան։ սպասենք ապագային։

Դպրոցասէր Տիկնոջ վարժարանի աշակերտուհի դիներներէն Ա. Ենգիպեան
ՄԱՐԻԱՄ ԱԼԱՃԱՆԵԱՆ, կենտրոնի ՊԱՊԱՆ

ՄԱԼԱԹԻԱ

Ընդարձակ գաւառագեղեցիկ մը վրայ կառուցած գեղեցիկ քաղաք մ'է՝ հին քաղաքէն եկող իսկամ և հայ բնակչօք։

Առաջին անգամ ուղեւորը կը կարծէ տեսնել ընդարձակ տարածութիւն ծառաստան և կանաչ անտառի մը, որոյ մէկ ծայրը կեգրնէն 4 ժամ հեռաւորութենէ բղխող Տէրմէսիէն կը սկսի և Ջրոյն ուղղութեամբ կը շարունակուի երկար։

Ծառն ու ծաղիկը Մալաթիոյ գեղը եւ գովը չորը նորա հրապոյրը կը կազմեն։ Գարունը իւր գաղանքը և անթիւ պարտեզներով ամբողջ Մալաթիան գեղեցիկ մը կը դարձնէ քաղաքացւոյն համար։ ամէն տան իւր մրգատանը և իւր պող չուրն ունի։

Թանմս գետ 3—4 ժամ հեռի կը հոսի Մալաթիայէն։ իւր յորձանուտ ընթացքը գարունը և ձմեռ ամեն փոանգաւոր ուանտանցանելի կը դարձնեն։ Կը սառուրանայ ու կոտրատանայ, գաղտեր, ձմերուկ և ափիոնի դաշտեր ոռոգելէ յետոյ կ'երթայ Տարէնտէ։ Տէրմէսին կը վիժի ժայռատ լեռի մը կողէն։ Այդ տարին տարուան ունի անթիւ ակեր, որը վիտանալով դիրքին գեղատակ տեսարանը մերտեր։ Կը չարունակէ ընթացքը՝ աջ ու ձախ օձապտոյտ. իւր հատերի վրայ կարգաւ չարուած են ընկուզենիներ, սալորենիներ, դեղձիներ, տանձիներ, սերկեւիլի և ուռենիներ։ Դեռեւն վրայէն տաներ կը ձգուին և գիւղերը միայն ծառուղիով մը կը բաժանուին իրարէ։ Պաղ է իւր ջուրը և ակամակիտ. նորա փրփրալից եզերաց նայելով չի յագենար յաջտակեալ այցելուն. այդ գեղեցիկ ու հրապուրիչ տեսարանին մէջ՝ մարդ կը մոռնայ ամէն վիշտ ու տրամութիւն և հոգւով չատ կը փարի այդ մեղմասայլ մասկին։ Դիրքն թէ ուրիշ երկնակութիւն չիկայ ընութեան մէջ՝ բայց եթէ հոգ ու դարդ չուրչ։ Տուներ կառուցուած են հոն կամ ջամին, որոց երդնիկ բնակիչք չրին ներդաչնակ մրմունջով մ'օրօրին։ Կաթիլը չուր իւր մէջ չընդունող այս փառկը վիթխարի գետ մը կը դառնայ յանկարծ, կ'երթայ ատեր ոռոգել, ջրազացներ գարձուցեալ։ Առատութիւնը, ջրոյ և պարտէզի, Մալաթիոյ համար երկնատուր չնորհ մ'է։ բնութիւնն գեղեցիկ եղանակներուն մէջ կենդանութեան ու կայտառութեան աչքոյժ կը հարցնի, յիրքն կը ձգէ իւր մեսակայ քաղաքներուն ուշն և ուրուշը։ Բաւական հեռի Տէրմէսիէն, բայց չրջմոլիկ քաղաքացին չէ թողուր որ վայրապար սահին գարնան ու ամուն և աշնան գատարձալի օրեր, տանիին կամ բարեկամական խմբով կ'երթան երգելու և ուրախութեան մաքուր օդ շնչել և սառնորակ չուր խմել։ Պաղ Ուիսոի բիւրաւոր ադիւրակներէ բաղկացած վտակ մ'է, որ շուրջանակի պարարուած է խաղողի այգեստաններով ու մրգեղեանց պարտէզներով։ Շատ հիանալի և հետաքրքրական է տեսնել առուին հեգասահ որ կը կորսուի հոգակոյտի մը տակ և կերթայ անհետ. կատակ մ'է ջրին ըրածը և ահա հանանուտ վիժած մը դուրս կուգայ չառաջնայն։ Ուրիշ ոչինչ կը տեսնուի հոն՝ բայց միայն երկինքն կապոյտը և երկրի կանաչը։

Բուն Մալաթիան ունի իբր 10,000 բնակիչ։ Քանի մը գիւղեր ունի իր հետ կցուած իսկ իր վարուցանի գաչը ահագին տարածութիւն ունի. գիւղերը հեռագետ կը բազմանան՝ քանի քաղաքի ատ անդ ուղղեալ։ Շէնքերը առհասարակ ճաշակաւոր են։ Ամէն տան ունի մրգատան և բանջարանոց իր ետեւ և ամէն տուն իր աղբիւր։ Ունի երեք եկեղեցի. երկուքը նորակառոյց են և մին հին՝ բայց դեռ անխախտ։ Իւրաքանչիւրը ունի 3—4 քահանայ. մեծաւ մասամբ ծեր և անուս, ժողովրդական բարոյական անունդ չմարելու անկարող։

Երկրաշարժը հողի և մոխրի վրայ նստեցուց ժողովուրդը որ հագիւ ինքզինք կը գտնէ երկու սոսկալի հրդեհներու խարոյկին տակէն. դատարակութեան խնդիրը չատ ոգորմելի վիճակի մը մէջ է։ Սորա չէին միայն նորա յետագիմութեան պատճառները. ատանիրու և քանի մը անձանց հետ առանիկ դատաւն ունեցած վէճն ու կուսակցութեան յանգա ոգին մեծ վնասա կը պատճառեն։ Կրթական գործը սկզբանէ մեր ազգերիկ կարգութիւն մը ունի հոն։ Ծանկան, նորակազմ ուսումնական ժողովոյ գործունէութիւնը յուսատուէ, որոյ ուսեալ անդամք հոգւով չատ կը ճգնին զպրոցաց յաջողիմութեան։ Երկու պատանի զրկեց Երուսաղէմ ժառանգաւորաց վարժարանը և Սանասարեան վարժարանը. Եփրատ Գալեմը ձրվարժ և թշուառաւոր աշակերտները ընդունուիլ խնդրեց և յաջողեցաւ։ Բաղ. ժողովը ալ արժանի է շնորհակալութեան. յուսով ենք թէ իրենց պաշտօնը արժանաւորապէս կատարել չպիտի ծուլանան յարատեւութեամբ։ Դպրոցները գրեթէ մի և նոյն ուղղութիւնն ու ծրագիրն ունին և հոգով մարմիններու ջանից շնորհիւ զպրոց կոչուելու արժանի։ Արդիւնաւոր ուսուցիչներ ունեցեր է. ի միջի այլոց Սարասանճեան—այժմ քահանայ—և Թուրեան, երկուքն ալ կատարեալ ուսումնական հաւաբ և արժանիք ունեցող մարդիկ. չդիտեմ ինչո՞ւ համար վերջինս չհաճեցաւ կենալ Մալաթիա, ուր այնքան կը սիրէին դինք։ Աղջկանց վարժարան չունին. մինչ բոլորքանք թէեւ սակաւաթիւ, բայց աւելի զոհողութիւն ու խնամ ունին իրենց ն սեռի կրթութեան ու դաստիարակութեան վրայ։

Մալաթիա ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՅԻՐՆԻԿԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (77)

ԺԻԻԼ ՏԸ ԿԱՄՊԻՆ

ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

—Ես չեմ կրնար ուրիշ տեղ տանիլ ձեզ։

—Ա՛հ, անամօթնե՛ր, մրմնջեց խեղճ մայրը։

Դուրս եկած էին պարապ տաղաւարէն։ Բօլին մտաւ ընդարձակ բակ մը ուր տընկուած էին բարձր ծառեր որոնք կը հեծէին հովին տակ ու սեւ ահագին ուրուականներու պէս կը ծռէին։ Երկինքը մթամած էր, և առաջնորդելու համար մանկամարդ կնոջ՝ օդնականը վառած էր փարը դռոյն լապտեր մը։ Սրտայոյզ ու մահասարսուռ էր այդ ուղեւորութիւնը խաւարի մէջ, այս տան մէջ զոր Բօլինի երեւակայութիւնը կը բաղմացուցնէր տեսիլքներով սպառնալից ու վշտագին...

Ցանկարծ խոր լռութեան մէջ մեծ աղաղակ մը, զարհուրելի աղաղակ մը որ կարծես գլխերը կը ծակէր և ոչ մես գիտեր ինչ ահագին կոկորդէ մը կը խուսափէր։

Բօլին տարտաց։

—Ա՞ս ինչ է, հարցուց։

—Խնդերուն մէկը օրուն տագնապը բռնած էր։

Արդարեւ այդ աղաղակին չուտով յաջորդեցին ուրիշ աղաղակներ, երկարաձիգ կոծեր որը կը վերջանային սուր կ'երկրամեկով, որք հեռուն կ'երթային կորսուիլ լռին դաշտին մէջ, և որք կը նմանէին մահ ոռնացող շուներու քամնկի հաչիւններուն։

Բօլին դգաց որ արիւնը կը սառէր։

Կուզեր փախչիլ, բայց մարդը բրաբէն քանեց զայն ձեռքէն և քաշեց տարաւ մութին մէջէն, ըսելով.

—Օ՛հ, շո՛ւտ։ Թերեւս պէտք ունենան ինձի։

Դ.

Տոքթոր Սիրաքիւզի տան մէջ յուզեալ խենդերու սահմանուած մասն էր ցած շէնք մը բաւական նմանորսի տաղաւարի մը կարուած փոքր պուրակի մը մէջ որ ցոռեկին աչքէ կը գոռէր զայն... Երբ Բօլինն առաջնորդող պահապանը հոն հասաւ, աղաղակները դադրած էին, բայց չէնքին չատ մը պատուհանները լուսաւորուած էին և ծառերուն մէջէն կ'երեւնին լայսերու երթեւեկն առատ անդ մութին մէջ։ Հակող կիներ էին որը կ'անցնէին, առաջ եկած միջադէպէն յուզուած։ Մարդը հարցուց անոնցմէ մէկուն.

—Ի՞նչ կայ։

—Տիկին Մերիսի տագնապը բռնեց։

—Կրա՞ղ, էյ անցա՞ւ։

—Դրեթէ... Քանի մը ջրացնցուղներ ըրինք ու բռնաչապկի հագցուցինք։ Հիմակ հանդարտ պիտի կենայ։

Ցառաջացան։

Պատին տակ կը լսուէին տակաւ, խուլ հեծիւններ, որք յաջորդած էին զարհուրելի աղաղակներուն։ Այս կոծեր սիրտ կը ծակէին, վասնզի սոսկալի տառապանք կը յայտնէին։—Բօլին կարեկցութիւն ու զթութիւն կը զգար որսին մէջ։

Պահապանն անտարբերք չեչցով մը ըսաւ.

—Աւասիկ մէկին ալ որ կը պնդէ թէ խենդ չէ։ այդ երբ թող տրուի, տունը կրակի կուտայ։

Բօլին չպատասխանեց։

Պահապանը հակող կին մը նշմարեց որ կ'անցնէր։

—Դիտէ՞ք, հարցուց, պատրաստուեցա՞ւ նորեկին սենեակը։

—Թիւ 5ը պատրաստ է։ Թերածնիդ ա՞ն է։

—Այո։

Հակողը վեր առաւ լոյսը Բօլինը քննելու համար։

—Շատ հանդարտ երեւոյթ ունի, ըսաւ։

—Այս միջոցին, բայց կ'երեւայ թէ վատահութիւն չի՛լլար։

—Նոր տիկին Մերիս մը։

—Դուցէ...

—Պիտի զուարճանանք։

Բօլին լսած էր այս խօսակցութիւնը, բայց չէր ուզած բոլորովին։ Ինքզինքը պաշտպանելու... ի՞նչ օգուտ կրնար։

Յանկարծակի հանդարձ հակող կիներ թիւ 5ը ուղղուած էր։ Բացուս անոր դուռը։

Բօլին, կնոջ բռնած լոյսին մէջ տեսաւ փարը նեղ խուց մը՝ կիներու վանդակի պէս. խնամով մամազօծուած, որուն գուռն ու պատուհանները ցցերով պաշտպանուած էին և որ կահուած էր երկաթէ անկողինով մը ու տասանիկ թիկնաթոռով մը։ Պատերը թուղթով ծածկուած էին։ Ճիշդ նստարու և պառկելու չատ տեղ միայն կար։ Երբ ստրի վրայ կենցիր թիկնաթոռին ու անկողնին միջեւ, կը սեղմուէիր։

Հոն պիտի ապրէր գժբախտ արարածներէ շրջապատուած, որոց բարբանջանքն ու աղաղակները պիտի մղին մարդ ընէր օրուան և գիշերուան ամեն ժամերուն։ Հոն պիտի ապրէր կամ մեռար, վասնզի ապրիլ չէր, աշխարհի մեռցնող մասէն բաժնուած՝ ինչպէս գիրեկմանի մը մէջ։ Օ՛հ, եթէ յոյսը տոքթոր Պիոլոթի վրայ դրած չըլլար, որ ազատ էր ոչ կինոր մարթալի իր գուակին ու իրեն համար։ Հակառակ այս յոյսին, խենդ կինը տեսնելով այն տասակ մը վանդակն ուր պիտի փակուէր, որպէս տարօրինակ սեղմում մը զգացած էր։

Դիրքին է հասկնալ թէ քահանային դէմ եղած այս ամբաստանութիւնը բոլորովին անհիմն է. ուրուագրուած նշանածը, իր մերժումն չիրնալով ոչ մէկ բանով արդարացնել, ճարտար միջոց մը խորհեր է գրգռելու մեջէն մաքուր երիտասարդը համար։ Նամակագրին յիշած զրպարտութիւնները վերարերի է քահանային, որ անշուշտ ամենն խնդրի մը համար չպիտի ուզէր մինչեւ Երզնկա երթալ ու վար առնել սպասաւոր ժամկոչին դիմակը։ Բայց գարձեալ չպիտի կրնայ յաջողիլ իր այս ձեռնարկին մէջ ալ քանի որ յիշեալ քահանան կրնայ երկուքով մը հերքել անոր յայտնութիւնները։

—Ամենքն ալ տասնկ կ'ըսեն... Ո՞վ է իրկողը։

—Տոքթոր Վաքոնիան։

—Անպատճառ բան մը ըլլալու է։

—Անշուշտ...

—Յայտ յանձնարարուած։ Կ'երեւայ թէ զարհուրելի տագնապներ ունի։

Բօլին լսած չէր այս խօսքերը։ Իր փոքր սենեակը մտած էր։

Հանած էր գլխարկը, համակամ, մօտալուտ փրկութեամբ մը յուսալից։

—Կրնաք պառկիլ, ըսաւ հակողը։ Ժամանակ է։

—Ես կ'երթամ, ըսաւ պահապանը։ Ինձի պէտք չունի՞ք։

—Ոչ։

—Գիշեր բարի ուրեմն։

—Գիշեր բարի պարո՛ն Լէոբոլտ։

Մարդը հեռացաւ։

Բօլին յոգնութիւն զգաց կրած տեսեն տեսակ յուզումներէն. ինկաւ թիկնաթոռին վրայ։

—Ձեզ հետ պիտի մնամ, ըսաւ հակող կինը, մինչեւ որ հանուիք, վասնզի ստիպուած եմ լոյսը տանելու։ Լոյս չեն ձգեր հիւանդներուն։ Սովորաբար հիւանդները կը պառկին երբ տակատին լոյս է։

Բօլին հարցուց.

—Շատ հիւանդ կա՞յ։

—Այս միջոցին ոչ։ Հինգ հատ միայն ունինք, և հինգ հակողներ ենք։ Իմ առուտս Մարի է։ Եթէ ինձի պէտք ունենաք կրնաք կանչել զիս։ Ձեր անկողնին դուխր զանգակ մը կայ։ Շատ կը բռնէ՞։

—Ինչ, հարցուց Մարքի մայրը որ չէր հասկնար։

—Տագնապը։

—Ես տագնապ չունիմ։ Հիւանդ չեմ... Ամենքս է դիս բանտարկել տուողը։

Մարի ժպիտ մը ու ակնարկ մը ունեցաւ որ կը նշանգեր. «լա՛ւ, հասկցայ։ Կը ճանչնամ քու թիւդ... Երեւակայական հալածեալ մըն ալ։

Զանգեց...

—Գիտէք որ, ըսաւ, հիւանդները կըրնան դուրս ելլել... Տագնապ չունեցող տասնինն արտօնուած են անտառին մէջ պտտիլ։ Միշտ վանդակի մէջ չէք։ Կան որ արթննալուն պէս դուրս կ'ելլեն ու պառկելու համար ետ կը դառնան։ Շատ աղէկ բան է երբ մարդ ինքզինքը վարէ։

Այն կոծերը որք վայրկեան մը առաջ լսուած էին, նորէն սկսած էին։

Կարծես Բօլինին քովի խուցէն կուգային։ Մինչեւ իսկ կը թուէր թէ մանկամարդ կնոջ անկողնին տակէն կանցնէին։

—Ո՞վ է այսպէս կոծողը, հարցուց։

—Միշտ նոյնը։ ըսաւ, տիկին Մերիս։

—Կերեւայ թէ շատ կը չարչարուի խեղճ կինը։

—Ա՛հ, պառաւ խեղկատակը։

—Մե՞նդ է։

—Կ'ըսէ թէ չէ։ բայց ինք միայն կը հաւատայ։

—Շատ սիրելի է։

—Ես տագնապ չունիմ։ Հիւանդ չեմ... Ամենքս է դիս բանտարկել տուողը։

Մարի ժպիտ մը ու ակնարկ մը ունեցաւ որ կը նշանգեր. «լա՛ւ, հասկցայ։ Կը ճանչնամ քու թիւդ... Երեւակայական հալածեալ մըն ալ։

Զանգեց...

—Գիտէք որ, ըսաւ, հիւանդները կըրնան դուրս ելլել... Տագնապ չունեցող տասնինն արտօնուած են անտառին մէջ պտտիլ։ Միշտ վանդակի մէջ չէք։ Կան որ արթննալուն պէս դուրս կ'ելլեն ու պառկելու համար ետ կը դառնան։ Շատ աղէկ բան է երբ մարդ ինքզինքը վարէ։

Այն կոծերը որք վայրկեան մը առաջ լսուած էին, նորէն սկսած էին։

Կարծես Բօլինին քովի խուցէն կուգային։ Մինչեւ իսկ կը թուէր թէ մանկամարդ

Կ. ՊՈԼԻՍ. 11/23 ՍԵՊՏ. 895

Քաղաքական կացութիւն

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏՆԵՐԻ.—Հօէնլօէ իշխանին Զարին հետ տեսակցութիւնը շատ կարեւոր եղեր է։ Գերման լրագրաց գրածին նայելով, Զարը սիրալիր ընդունելութիւն բրեր է գերման փարչապետին, որ մեծապէս գոհ մնացեր է Ծայրագոյն Արեւելքի, այսինքն՝ Ճապոնի և Չինու խնդիրներէն դատուելիք խնդիրներու վրայ կայծակայ փոխանակութիւն ունենալէ յետոյ Հօէնլօէ իշխան զարմացեր է որ երիտասարդ Զարն այնքան քաջ գիտակ է ամեն խնդիրներու, և վերապարձեր է այն համոզմամբ թէ նեքսար Բ. Կայսրն հարիւր հօր նման, ջերմ բարեկամ է իրաւ գաղթեան պահպանման։ Իր տպաւորութիւնները Հօէնլօէ իշխան անմիջապէս հաղորդեց իր Օլեոստափառ Տիրոջ։

* * *

Անգլիոյ դեսպանական մարմնոյն մէջ կատարուած փոփոխմունք վերջացան։ կը մնայ միայն Թեհրանի նոր դեսպանին անունումը։ Որոշուած է որ Փարիզի նոր դեսպանը Լորտ Տրֆերինի տեղ, որոյ դիւանագիտական ծառայութեան պայմանաժամն ի մօտոյ կը լրանայ, դիւանագիտական ասպարէզին մէջ արդէն ծառայողներէն մէկը չըլլայ, այլ նախարարական դիրք ունեցող մեծապարթամենտական մ'ըլլայ, օրինակի համար Լընտնտերիի պահպանողական մարքիզն։ Հետեւապէս, Լորտ Տրֆերինի յաջորդ դառնելու համար, Լորտ Սալզպրրի պէտք չունենար ուրիշ դեսպաններ տեղափոխելու։

Պ. ՏԸ ՍԻՕՆ ԵՒ Ֆրանսոյ Դաշնակցութիւնը.—Զարն Ռուսիոյ գործոց, հիմնական գործոց և գաւառական գործոց հրեք նախարարներուն հաւաքական մէկ տեղեկագրին վրայ յենլով, ռուս հպատակութենէ և ամեն ռուսական իրաւունքներէ ու տիտղոսներէ կը զրկէ զՊ. տը Սիօն, բնիկ Ռուս, որ իւր երկրին ծառայելով պետական խորհրդականի տիտղոսին արժանացած էր։ Պ. տը Սիօնի յանցանքն այն էր որ դիրք մը հրատարակած էր Պ. տը Վիլէի եկմուսական դրութեան ու մնասակարարութեան դէմ։ Բայց միւս կողմէ Պ. տը Սիօն եղած էր տասնչի հեղինակ Ֆրանքֆուրտ դաշնակցութեան, որ ինչպէս յայտնի է, անմիջական կերպով ծագում առաւ ռուսական մեծամեծ փոխառութեանց Ֆրանսայի մէջ ստորագրուելէն, և Ֆրանսայի մէջ ռուսական փոխառութիւններն ստորագրել տալու համար, Պ. տը Սիօն եղած էր մէջտեղ և զգալակալ առս կառավարութեան։ Պ. տը Սիօն հիմա Ֆրանսայի բնակի, բայց ոչ Ռուսիոյ հպատակ է, ոչ Ֆրանսայի։ ոչ մէկ կառավարութեան պաշտպանութիւնը կրնայ հայցել ի պահանջել հարկին։ զի ի սէր ռուս կառավարութեան, Ֆրանսա չի հաւաքածկիր ֆրանսական քաղաքացիութիւնն շնորհել Պ. տը Սիօնի, և ոչ մէկ ֆրանսական լրագիր բառ մը արձանագրեց ի պաշտպանութիւն նախկին միլիոնատիրոջ երկուց ազգաց դաշնակցութեան։

ՏՐԱՆՍՎԱԱԼԻՈՎ ՋՕՐԱՎԱՐ. ոպայակցոյի պետ Ռուսիոյ և Հրամատար Քիւէվի բանակին, շատ ընտանեաբար Ֆրանսայի զօրաց հետ, որոց ռազմափորձերը ամէն կը դիտէ Ճանբանեի դաւառին մէջ, գիտնական սահմանագիծին մօտ։ Լաւ Ֆրանսերէն կը խօսի և իւր դիւրահամբոյր սիրուն բնաւորութեամբ շատ ժողովրդական եղած է Ֆրանսայի զօրաց մէջ։ Զի բաւականաբար պաշտօնական ուղղմտորերը դիտելով, այլ զօրքերուն հետ կը խօսակցի իրենց վրաններուն տակ, անոնց կաց ու նիստը շատ մօտէն կը քննէ, ճիշդ գաղափար մը կազմելու համար Ֆրանսական բանակին ուժէքին վրայ։ Գաղտնի տեղեկագիրը զոր պիտի ղրկէ իւր կառավարութեան՝ շատ կարեւոր պաշտօնագիր մը պիտի ըլլայ կ'ըսուի, Ֆրանսայի խնդագիրներու հետ իւր խօսակցութեան մէջ, ընդհանուր կերպով մը գովեստ խօսեցաւ Ֆրանսայի զինուորին տոկունութեան ու հնազանդութեան վրայ։

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Կոլիցիոյ լեհ ազնուականաց պարպոյտներէն Ադամ իշխան և Լատիսլաս Սարիհա իշխան և այլք շրջարերական մը հանեցին, կալիցիոյ ազնուականութեան և կարուածատէր դասուն կոչում ընելով զի հոգ։ 7 ին գումարուին Լեմպերկի մէջ, շնորհակալութիւն յայտնելու համար իրենց ազգակից Պատէնի կոմսին, որ իրրեւ կոլիցիոյ նահանգապետ շատ լաւ կառավարած է նահանգն և մեծ յաւոյժիմութիւններու պատճառ եղած է։

—Վիեննայէ կը հեռագրուի թէ նոր վարչապետն անցեալ կիրակի ճաշեց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար կոլոմանոյի կոմսի հետ։ Արտաքին գործոց նախարարն քիսնոքի կոմս ետ ներկայ էր սեղանին։ Ապա կոյսեր հետ տեսակցելով, ձեռնարկեց նոր նախարարութիւնը կազմելու։

ՊՈՏԷՄԻՈՆ ՄԷՋ — ՌԷԼՔ- ՊԷ ՏԷՕ Մօնպի մէջ «Հանրապետ» թերթ գրուած յօդուած մը կ'ըսէ։ «Այն հակատարդն որոյ դէմ կը մաքառին Պանէմիոյ Զեհերն, ինչ որ ալ ըլլայ պայքարին ձեւը՝ քաղաքական թէ ցեղագրական, պաս ցեղին նախկին ժառանգական թշնամին է։ Գերմանն է այն։ Արդ, Զեհերուն հանգամանքը մեր ալ հանգամանքն է Ֆրանսայի թշնամին է։ Այսպէս էր երէկ, և այնպէս կրնայ ըլլալ վաղը։ պատերազմի դաշտին վրայ։ Մեր թշնամին է այսօր, նուազ արտաքսիչ ձեւերու տակ, բայց աւելի պատերազմ քան պատերազմի ժամանակ, և յամառ հաստատամտութեամբ յառաջ կը վարէ խաղաղ երկրպագութեան յատակագիծ մը որ բովանդակ Եւրոպիոյ կը զգէ։» ՌէլՔ- ՊԷ ՏԷՕ Մանրի յօդուածագիրը գերմանացեալ կը տեսնէ Աւստրիոյ բոլոր պաս ցեղերը։ Նոյն իսկ Պալքանեան Սլաւներն, և կը գուշակէ թէ կեդրոնական Եւրոպիոյ մէջ այն ատեն պիտի գտնուին հարիւր յիսուն միլիոն հոգի գերմանացի կամ գերմանացեալ։ ու կը հարցնէ թէ քառասուն միլիոն Ֆրանսացիք ինչ պիտի կրնան ընել այնքան հզօրապէս տուաւոր թիւերու դէմ։ Կը հետեւցնէ թէ Ֆրանսա և Ռուսիա պէտք է այտագին բարեկամներ ըլլան, և կը կարծէ թէ այս իրողութեան տեսակ մը կոյր գիտակցութիւնն է որ երկու ժողովուրդները՝ Ֆրանսայինն ու Ռուսերն՝ իրարու մօտեցուցած է այնքան։

ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.—Շանկայէ անգլ. լրագրերուն կը հեռագրուի սեպտ. 17 թուով թէ Ռու-Զէնկի խժդժութեանց հեղինակներէն եօթն չարագործք Ռու-Զէնկի հրապարակին վրայ կախաղան հանուած են ի ներկայութեան հիւպատոսաց։

ԸՆԸՇՈՒՇԷ կը հեռագրուի եւրոպեան լրագրաց թէ ազատների որսի մրցումը մեծ յաջողութեամբ կատարուած է հոն։ 25,000 ֆր.ի մրցանակ հաստատուած էր ամենէն յաջող որսորդներուն համար, և 16,920 ֆր.ի առաջին մրցանակն ու պատկեր մը շահեցաւ Պ. Կուիտրիչիի որ յաջորդաբար 17 ազատի զարկած էր. Բ. մրցանակը վիճակեցաւ Կանոլի կոմսին, և ին։ Հանդիսատեսներուն մէջ էր Պատոն ֆոն Ռաբէ իր կնոջ հետ։ Որսորդներուն մէջ կային անգլիացի, ամերիկացի, աւստրիացի, հունգարացի, պելճ իտալացի և այլ արշաւանքներ (սրդրդէն)։ Այս մրցման կոչ ակերպութեան նպատակն էր Ընճաքի կարեւորութիւնն աւելի շեշտել, իրրեւ ցուրերը մնալու և հաճելի ամանային զի վարելու քաջալերմամբ վայր մը։

Ի ԲԷԼԳՐԱԴԻ իւր մայրն սպանելու ազատն համար երդուեալ վճռեցին թէ այն պանդուն խեղճագարած էր։ Այս 13 տարեկան տղայ եղեռնագործ յիմարներու դատաստանին մէջ քանտարութեան դատապարտեցաւ։ Հոն պիտի ապատուի դիրքմարդ բեր։ Ապացուցեր է թէ իւր կարգացած տղատ գրքաներ իւր մէջ կանոնէն զարգացուցեր էին ոճրագործական տրամադրութիւնները։

ԱԹԷՆՔԷ քանի մը մրոն անդին վարեմի Եւեւսիսի տեղւոյն վրայ հելլենական հնագիտական Ընկերութեան կատարած խուզարկութիւնք կարեւոր արդիւնք տուած են, երեւան հանելով կնոջ զարդարանքներ և բարեպաշտական առարկայներ, որք կը հատատեն թէ Եւեւսիսի հռչակաւոր քրիստոնեական Եգիպտոսէն մուծուած էին ի Յունաստան, հին Եգիպտացոց կրօնական արարողութիւններէն քաղուած էին։ Այս կիրակի անգամ մ'ևս կ'ապացուցուի հին Եգիպտացոց կատարած պերն Յունաստանի կրօնական կեանքին մէջ։

ՊՈՒԼԳԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլկար Իշխանապետութեան երմտական վերատեսուչ Պ. Կէչով Թայմի մէջ կը հերքէ այն լուր թէ ինք Լոնտոն կերթայ եղեր նոր փոխառութիւն մը կնքելու համար։ Նախ՝ կ'ըսէ, ես Փարիզ պիտի մնամ ես այժմ, և Անգլիա պիտի չանցնիմ, և երկրորդ, Իշխանապետութիւնը նոր փոխառութեան մը պէտք չունի։

—Քարլովոյի գաւառին մէջ Հիսար Ալրանի գիւղին 250 խրամ բնակիչք սահմանագլխին այս կողմը գաղթելու համար Փիլիպէէ անցած են։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԽԵՄՆԻՑ (Աւստրիա), 20 սեպտ.—Ֆրայպուրգի մօտ ընդհարում մը պատահեցաւ գինուորական և վաճառաբարձ երկու շոգեկառքերու միջեւ։ 8 գինուոր մեռան և 45 հոգի վիրաւորուեցան։

ՀԱՎՐ.—Սպանիական շրջուն մարտանաւ մը Հավրի մօտ ուրիշ շոգենաւի մը դարեւերով ընկղմեցաւ։ 40 հոգի խեղդուեցաւ։

ՀՈՒՍՏ.—Սեպտ. 20ի ազգային տօնին առթիւ թագաւորն բնդհանուր արձակում հրատարակեց Սիկիլիոյ զինուորական դատարաններէն տասն տարիէն պակաս բանտարկութեան դատապարտեալներուն։

—Կարիպալդիի արձանին բացման առթիւ Պ. Քրիսպի բանախօսելով, ի վեր հանեց Կարիպալդիի ծառայութիւններն իտալիոյ միութեան համար։ Պարզեց այս կէտը թէ իտալացի ժողովրդեան ողջմտութիւնն ինքնին կը հերքէ իտալեան միութեան թշնամիներուն այն տարուրութիւնը թէ Սեպտ. 20 հանդէսները թշնամիներ մէնն Պապին դէմ։ Ո՛չ մէկ Պեռուրեան մէջ կարգալով նկարիցին այնքան մեծ ազատութիւն չի վայելեր օրքան Իտալիոյ մէջ։

—Ցեռ միջոցէի կատարեցաւ հանդիսաւոր բացումն այն կոթողին զոր ազգը բարձրացուցած է մեծ Բ Բիզդ Բիա գուսան Հռոմայ, ի յիշատակ իտալեան բանաստեղծին տեսի Հռոմ խուժելուն 1870 սեպտ. 20ին։ Արկեցիս չգեղ լուսավառութիւնք Բոլոյա Բիզդ ու չբնակաց թագերուն մէջ։ Անգլ. դեսպանատունն իւր դրօշը պարզեց։ և ի բեկոյին լուսավառութիւն ըրաւ։

ՏԱՐՍՏԵՒԱՏ. —Պուլգարիոյ նախորդ իշխան Ալեքսանդրի մայրը՝ Պատենպերկի Յուլիա իշխանուհին՝ մեռաւ։

ՓԱՐԻԶ.—Սրտային գործոց նախարար Պ. Հանոթօ Բանդրէքսվիլ ճաշեց իշխան Լոպանովի հետ, և այսօր վերադարձաւ Փարիզ։

ՎԻՆՆԱ.—Կայսրը իրիկուան մեկնեցաւ Զէնթա, Հունգարիոյ մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տպարտութեան պատճառաւ օգտափոխութեան պէտք ունենալով, Պէօյիքտէրէ պիտի երթայ ճեվահիրճեանց ծովեզերեայ բնակարանն, հրաւիրեալ Բարսեղ էֆէնտի ճեվահիրճեանի, և մէկ քանի շաբաթ պիտի մնայ՝ բժշկայ խորհրդով։

Ն. Ամենապատուութիւն օրընդ մէջ Պատրիարքարան պիտի իջնէ և իրիկունները Պէօյիքտէրէ պիտի դառնայ։

Իզմիրէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն երեւելի ազգային վաճառականք ոմանք, չընդունելով որ անգլիերէնի ուսուցումը վերցուի ազգային վարժարանէն, հանդանակութիւն մը բացած են, որուն արդիւնքով մշտապէս պիտի ապահովուի առեւտրական տեսակէտով այդ կարեւոր ուսումը։

Զմրկոմեանի առաջնորդական նորընտիր տեղապահ Տ. Աւետիս վարդապետ Տ. Մինասեան, որ այժմ երուսաղէմ կը գտնուի, Պատրիարքարանէն հրաման առացած է անմիջապէս Պոլիս գալու և իր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

Աւստրիոյ Պրուսայի գաւառական ընդհանուր և կրօնական ու քաղաքական նորընտիր ժողովոց անդամներուն նանունները։ Ինչպէս յայտնի է, այդ ժողովներ վարուցած են կեդրոնական Վարչութենէն։

Գաւառական ընդհանուր ժողով՝ —Տ. Եփրեմ Աւագ քհնյ. Զաքարիան. Տ. Անդրէաս քհնյ. Ստեփանեան. Տ. Մեսրոպ քհ. Մ. Մարկոսեան. Տ. Միքայէլ քհ. Նանապետեան։

Տեսուչ, Յակոբ Պողոսեան, Յովհաննէս Պաստրեան, Յովհաննէս Քիւորդեան, Անտոն Մարաշլեան, Յակոբ Նազարեան, Յովհաննէս Խուսչեան, Զինոբ Գասուճեան, Գէորգ Ֆիքրի Աճէմեան, Մագուտ Թէնեան, Յովհաննէս Վարդապետեան, Կարապետ Միքայէլեան, Նարիպ Եավրուեան, Մ. Արքէն Յովսէփեան, Մատթէոս Կիւմիւշեան, Մարտիրոս Ֆէրմանեան, Յակոբեան Շիրմանեան, Սերոբեան Գանապարեան (Սէյէզի թիմէն ընտրուած), Յակոբոս Տ. Նիկողոսեան (Կիւրլեի թիմէն), Կարապետ Պաստրեան (Գարասարի), Քիւրմրէ Եավրուեան (Պէնէի և Կէմէլիկի միացեալ թեմերէն) Մ. Յակոբեան Օրտեան (Եէնիճէի), Գէորգ Պարսամեան (Ճէրահի), Մ. Գրիգոր Սըրմաքէշեան (Մարմարիճի), Մ. Միսայէլ Տ. Նիկողոսեան (Եէնիշէհրի և Նոր-Գեղի)։

Կրօնական ժողովոյ անդամներուն անունները.— Տ. Եփրեմ Աւագ քհ. Զարեկեան, Տ. Անդրէաս քհ. Ստեփանեան, Տ. Մելքոն քհ. Երկանեան, Տ. Մեսրոպ քհ. Մ. Մարկոսեան, Տ. Միքայէլ քհ. Նանապետեան, Տ. Սերովբէ քհ. Մ. Պարսամեան, Տ. Բիրովբէ քհ. Մարմեան։

Գաղտական ժողովոյ անդամները.— Տեսուչ Անտոն Մարաշլեան, Գէորգ Ֆիքրի Աճէմեան, Մարտիրոս Ֆէրմանեան, Մագուտ Թէնեան, Բիրովբէ Եավրուեան, Տիգրան Մօրուքեան, Գէորգ Պարսամեան։

Մանչեսդրէ 5/17 Սեպտ. թուով գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ Աբէ-Էլէի մեծայարգ աշխատակից Տ. Նահապետեան էֆ.ի նշանաւոր ուսումնասիրութիւն Ադն. Օր. Արաքսի Արապեանի հետ, դուստր Վահմ. Ադիբանդր պէյ Արապեանի։ Ամուսնութիւնն ի Մանչեսդրը տեղի պիտի ունենայ։ Նահապետեան էֆ. կրտքդրի հռչակաւոր տպագրի գործարանին առաջին գծագրիչն է, և այս հանգամանքով ամեն տեսակ ճամբորդութիւններ կրնէ։ Աբէ-Էլէի բնթերցողք առիթ ունեցած են տեսնելու կարդալու իւր տպաւորութիւններն ի Սուրիա և Եգիպտոս, Շուէյս-Նորվեկիա, ու վերջին անգամ Ամերիկա ճամբորդութենէն հետ, ուր Շիկագոյի Արտեւտանդէան տպագրած էր։ Այս տեսակ ալ կ. Պոլիս եկաւ։ Սամաթիոյ վարժարանին հանկին յաջողագոյն ուսակերտներէն ըլլալով, այն շրջանին մէջ ուր անգլիերէնն այնքան խնամով կ'ուսանուէր հոն, գծագրութեան մասին իւր ցոյց տուած ճաշակն ու փայլուն ընդունակութիւնն իւր առթիւ բացած է ամենէն պատուաբեր, ապահով և բարեկեցիկ ապագէներիէն մին որուն կարենայ բաղձալ հայ երիտասարդ մը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Մարիամ Վէսվէսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի ի նպաստ հաստատութեանս բարեհաճած է նուիրել մէկ (1) օսմ. ոսկի Մեծ. Մհսի։ Կարապետ էֆ. Օհանեան։ (Կնէ)

ԱՐՄԱՇՈՒ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարխոփան Ս. Աստուածածնի բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ առաջիկայ Ս. Խաչին ուխտաւորութեան համար ամեն տեսակ ապահովութիւններ և դիւրութիւններ պատրաստ են և նահանգական կառավարչութեան կողմանէ ալ պէտք եղած կարգադրութիւններ եղած են։ Իսկ առողջապահական վարչութեան կողմանէ ո՛չ քարանթինա կայ սահմանուած և ո՛չ ապանիխման պատրաստութիւն՝ թէ՛ գացողներուն և թէ դարձողներուն համար։

Վանուց պահապանները միտ նիկոմիդիա պիտի գտնուին ուխտաւորաց խումբերուն առաջնորդելու համար։ Ասկէ զատ դինուորական պահպաններ ալ պիտի գտնուին ճամբուն վրայ։ Պէտք եղած օգնութեանց և տեղեկութեանց համար ուխտաւորք կարող են դիմել ի Նիկոմիդիա, Դպրեվանուցս ներկայացուցիչ Մեծ. Ճիվան էֆ. Թիւրպեանի և Դպրեվանուցս գործակալ՝ պանդոկապետ Մինաս էֆ. Աշճեանի։ (Կնէ)

Արմաշ, 1 սեպտ. 95 2—3

ՀԵՌԳԻՐ ՀՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Եէնիչէհրի օսմանեան հիւպատոս անուանեցաւ Բ. Դրան խորհրդականաց տիտղէն օգնականներէն Սատրէտտին պէյ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Շէյխ-Իւլ-Իսլամի Դրան բարձրատիճան պաշտօնատարներէն Մէհմէտ Զէքի էֆէնտիի և երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ահմէտ Շիւքրի ու Մէհմէտ Էսատ էֆէնտիներու։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Քօնթրատնիկ դրամատան դերնախագահ Գ. Վասիթ։

Առաջին կարգի Շէֆիգաթ՝ Գ. Վասիթ։

Երկրորդ կարգի Շէֆիգաթ՝ մայրաքաղաքիս պէլտիական դեսպանին ադիկանը և Բըրի Ժանդարմի տիրոջ Գ. Մարտինոյի կնոջն ու աղջկանը։

Երկրաշարժէն արկածելոց նպաստ տրուողներու յատուկ չքաղրամներէն մեծ ծաւալով ոսկին տրուած է Պերլինի Տրէզտրամատան ու Այտընի երկաթուղւոյ ընկերութեան։

Փոքր ծաւալով ոսկին՝ եօթը եւրոպացիներու։

Մեծ ծաւալով արծաթը՝ տասնի չափ հաստատութեանց և անհատներու, որոց մէջ կան Անատոլուի երկաթուղեայ ընկերութիւնը, Սպորթալեան եղբարք, Իզմիրի քարափանց ընկերութիւնը, տեղւոյն Համիտիյէ շոգենաւային ընկերութիւնն և էսատեան եղբարք։

Փոքր ծաւալով արծաթը՝ ինը անձերու, որոց մէջ կայ Այտընի կուսակալ Հասան Ֆէէմի փաշա։ Նոյնպէս ինը եւրոպացիներու։

Մեծ ծաւալով պղինձը՝ վեց անձերու և այլ հաստատութեանց։

Փոքր ծաւալով պղինձը՝ տասնմէկ անձանց, որոց մէջ կան Իզմիրէն՝ Արապեան էֆէնտի ու Պաքրճեան էֆէնտի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—Սեպտ. 9 թուականաւ Բարձր. Մեծ-եպարքարքին ուղղիալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Սըվագի, Թարբերդի, Էրզրումի, Տրապիզոնի և Էնկիւրիի նահանգաց մէջ ալ, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

* * *

Գաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը նոր նպաստներ բաշխած է երկրաշարժէն արկածելոց։ Մինչեւ հիմա բաշխուած նպաստներու գումարը հասած է 8,906,779 դրուշի։

ԹԱՆԿԱԴԻՆ ԶԵՌԱԳԻՐ ՄԸ.— Ի մօտոյ Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուի մեծարժէք ձեռագիր մը, այն է Եօմէր Ա. կայսեր, որ գեղագիր (Խաթիպ) կոչուած է, մէկ ֆէրմանը՝ որուած Սօֆրոնիօս Պատրիարքին՝ Երուսաղեմի առուէն յետոյ։ Այդ ձեռագիր սերունդէ սերունդ անցած է Պատրիարքին ընտանեացը մէջ և այժմ կը գտնուի Պ. Վասիլարի Ծայրագոյնի քով, հատատեալ ի Միլէս (Գիոնեա)։ Այդ անձ ճամբայ ելած է ոսոիկան-գինուորներու ընկերակցութեամբ և մայրաքաղաք կը բերէ 1278 տարի առաջ սրուած այդ ֆէրմանը։ Պ. Եաչրօղլու յայտարարած է Գիոնեան կուսակալին թէ այդ հնութիւնն իրրեւ ընծայ պիտի մատուցանէ յոտս կայս. գահոյքի՝ ի նշան երախտագիտութեան այն շնորհաց համար զոր ն. կ. Վեհափառութիւն առատօրէն կընէ յոյն հասարակութեան։

ԱՆՇՈՒԹ ՎԱՒԱԾՔ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է Նիմական նախարարութեան վճարել հարկ եղած գումարները՝ գնելու համար այն նիւթերն, որք անհրաժեշտ են անձնալս վառօղին պատրաստութեան, որպէս զի պատրաստութեան գործողութիւնք անյապաղ սկսին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խեվի Բարձր. Ապպաս Հիլմի փաշա սեպտեմբեր 4ին Ագիքանդրիա ժամաներ է Մահրոսէ շոգենաւով։ Նախարարք և երեւելիք ոմանք էլ Գահիրէ շոգենաւով ընդ առաջ գացեր են։ Ագիքանդրիոյ թերդէն ու պահականաւէն բաւնդրէկ թնդանօթներ արձակուեր և նաւահանգստին մէջ գտնուած բոլոր շոգենաւք դրօշներով զարդարուեր են։

Խեվիվը վից զուգարի մակոյկով գացեր է Բասէթիի ապարանքին քարափը, ուր ընդունուեր է արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշի և այլոց կողմէ։

Հետեւեալ օրը Բասէթիի մէջ ընդունելութիւնք կատարուեր են, որուն ներկայ գտնուեր են նաեւ օտար տէրութեանց հիւպատոսները։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նէլիտօֆ, որ Մեծ Կղզի գացած էր, երէկ Բոլչէա պահականաւով Պէյլիքտէրէ վերադարձաւ։

ԳԱՐԱՖԷՕՑԻ ԿՍՄՈՒՐՋԸ. — Ծովային նախարարութիւնն, որ յանձնառած է Գարաքէօյի կամուրջին վերաշինութիւնը, տեղեկագրած է թէ 40,000 ոսկւոյ ծախք մը պիտի ըլլայ։ Կամուրջին տուպանները բոլորովին պիտի փոխուին։ Շոգենաւերուն մատեցած տեղերն ալ նորէն պիտի շինուին աւելի կայտուչ կերպով և անոնց վրայ խանութներ պիտի ըլլան։

ԳՈՒԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ. — Սեպտեմբեր 8էն 9, Պրուսսի քաղաքին մէջ քսերեալ 1 դէպք պատահած է և առաջուան բռնուածներէն 1 մահ։

Սեպտեմբեր 6էն 8, Այտընճրքի մէջ նոր դէպք չէ պատահած։ Առաջուան բռնուածներէն 4 մահ։

—Էրտէքի մէջ սեպտ. 7ին կին մը քսերեալ մեռնելով, հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուեր են։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հարցուցած է Դատական նախարարութեան թէ ի՞նչ գործողութիւն կատարելու է քաղաքային այն պաշտօնէից նկատմամբ, որոց դէմ բողոքուած է անհատական յանցանքներու համար։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐ.— Բժշկական վարժարանի արտաքին պատաքանութեանց հիւանդանոցին համար ի Փարիզ Պ. Մաթիէօի գործարանէն նոր գործիներ բերուած են։

—Հայտար-Փաշայի հիւանդանոցին համար ալ նոր գործիներ բերուած և նոյն գործարանին յանձնարարուած են նորանման տասներկու մահճակալներ, որք միքրոպներու փոխադրութեան դէմ հարկ եղած ապահովութիւնը կընծայեն։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԱԿ.— Սեպտ. Հէն մինչեւ 8, Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ հետեւեալ թուով մահ պատահած է.

	այր	կին	գումար
Իսլամ	45	67	112
Քրիստոնեայ	33	27	60
Հրեայ	7	4	11
	85	98	183

ՖԼԱՆԵՏԻ կոմսն ու Այպէր իշխանը ուրբաթ օրը Կէօքսուի քէօ-կը գացին և յետոյ մօտակայ գաշտին մէջ պտոյտ մը կատարեցին, ուր նոյն օրը տօնավաճառ կար։

ՂԱՎԱԹԻՈՑ քարափին վրայ մաքսային պահապան պաշտօնէից յատուկ տաղաւարներ գետնուած են։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵՒՆ նախարարութիւնն ընտրած է այն քսան ոստիկաններն, որք առ ժամանակաւ պիտի պաշտօնավարեն Սէյտնիկի, Սէրէզի և Տրամի կողմերը։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը հարկ եղածն ի գործ կը դնէ ասոնց ճամբու ծախքը տալու համար։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՈՒՆԵՐԸ. — Մայրաքաղաքիս դեղագործները չաթաթ օրը ի նիստ գումարուելով, ընտրեցին այն պատուիրակներն, որք իրենց կողմէ ներկայ պիտի գտնուին բժշկական ժողովին։ Ընտրուածներն են Պ. Բիէռ Աբէլի, Պ. Ֆրիտման և Պ. Հէլմի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ գաղթականութիւնը՝ իտալական զօրաց Հռոմ մտնելուն տարեդարձին առթիւ՝ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Ումպերթօ թագաւորին, որ հեռագրաւ գոհունակութիւն յայտնած է։

ՍԷԼԱՆԻԿի կրթական պաշտօնէութիւնը որոշած է որ տեղւոյն հրդրդական վարժարանին վերջին դասընթացքին համար յունարէնի կամ պուլկարերէնի ուսումը պարտադրիչ ըլլայ։

ՀՐԴԵՀ.— Շաբաթ օրը ժամ 7ին Գարակէօմրիկի Տրաման թաղին մէջ հրդեհ ծագելով փայտաշէն երկու տուներ այրեցան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ դատարանին հաւաքիչ կարգուած է Մէհմէտ Ճէմալ էֆէնտի։

ԵՐԶՐՈՒՄԻ թրքատարատան պաշտօնեան հեռագրաւ հրահանգ ուղած է թղթատարական վերատեսչութենէն թէ ի՞նչ գործողութիւն կատարելու է ռուսական այն Մանէթներուն նկատմամբ, որք Դիվրէժէն Տրապիզոն ղրկուած են, որովհետեւ թղթատարատանց միջոցաւ անոնց փոխանակութիւնն արգիլուած է։ Վերատեսչութիւնը պատասխանած է որ առ այդ կնքեալ պայմանագրութեան տրամադրութեանցը համաձայն հարկ է պէտք եղածն ի գործ դնել։

ԳԱՂԱԿԱՆՔ.— Օգոստոս ամսուն մէջ Պոլսէն ղրկուեցան 25 ընտանիք (114 հոգի) Պրուսայի գաւառակներն, ուր բնակութիւն հաստատեցին, 2 ընտանիք (10 հոգի) Քէօթահեա և 10 ընտանիք ալ Քիրմասթի։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչութեան օգոստոս ամսուան հասոյթն հազար ոսկի պակաս եղած է՝ բաղդատմամբ նախորդ տարուան նոյն ամսուն։

ԶՐՕՄԻ հանքերու վրայ փոքր գործերը ընդարձակ ժամանակ մը դժուարութիւն կը քաշեն հանածոյներու փաճառելու յնարպա, նոյն իսկ վար գնով. այժմ գինն է 75-90 դիլին։ Կրսուի թէ Պ. Բաթէրսոն պատճառեցած է այս վիճակին, որովհետեւ նպաստող գործարանաց հետ բանակցութիւնի վիր պայմանագրութիւնը կնքած է միօրինակ գնով մը։ Ընդհանրապէս Փարիզ Ասիոյ մէջ կը գտնուին այդ կարգի հանքեր, որք դիւրաւ կը հանուին, սակայն փոխադրութիւնն միջոցներու պակասութենէն շատ սուղ կարժենայ։ Երկաթուղիներու չինութենէն կը յուսացուի թէ այս վիճակ բարւոքի։ Գնողներու մեծ մասը կրգրնուին ի Գերմանիա, յԱնգլիա և յԱմերիկա։ 1894 տարւոյ արտադրութիւնք 24,000 տակառաչափ՝ այդ երկիրները ղրկուած են։

ՍԱՄի ՊԷՑ, արտօնատէր Զուպուրլուի կալի մերանոցներուն, նամակ մը ուղղեալ առ Սոֆրահ կը յայտարարէ թէ այդ մերանոցներուն մեծաչնորհը կամ շահագործումը ոչ օրի տուած է և թէ պարտիներ պահելու մեծաչնորհն իրեն կը պականի կայս. հրովարտակով։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը նորէն տպագրել տուած է թղթատարական կանոնագիրն և ղրկած է իր բոլոր մասնաճիւղերուն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ.—Նիքքին գործոց նախարարութիւնը Հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան ղրկած է այն ծրագիրը, որ մայրաքաղաքիս սալարկիչ արհեստաւորաց պետը մատուցած և մեծաչնորհ խնդրած էր Սկիւտարէն մինչեւ Պաղտատ ու Պասրա երկաթուղի մը չինելու՝ կայս. կառավարութեան անունով ու անոր հաշուոյն։

ԱՑՏԸԼԻ նահանգին մէջ թթենեաց պարտէզներ պիտի հաստատուին, չիրամաբուծութեան համար։ Առ այդ Պրուսէն թը. թենի 100,000 տունկեր պիտի գնուին։

ՋԻՒՆ.— Սելանիկէն տեղեկութիւն կը հաղորդուի թէ Օլիմբոս լերան վրայ ու շրջակայքն անցեալ օր ձիւն տեղացեր է։

ՏԷՐԲՕՍի ջուրի ընկերութեան գեկուկուած է որ զօրանոցներու ու հիւանդանոցներու տրուելիք ջուրը որոշ քանակութիւն մը չունի և թէ պէտք եղածին չափ տալու պարտաւոր է։ Նոյնպէս ձեռնհաս իշխանութիւնը որոշած է կանոնագիր մը պատրաստել ընկերութեան և ժողովրդեան միջեւ ընելիք յարաբերութեանց վրայ։

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ — Պետական խորհրդ որոշմամբ Աւստրիական նախարարութիւնը յետ այսորիկ արտօնագիր (թէզքէրէ) պիտի տայ լուսանկարչներու, յանձնակատարներու և միջնորդներու։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՅՇԻ առջեւ նաւահանգիստ մը ու քարափ մը չինելու համար Հանրագուտ չինութեանց նախարարութեան և արուեստական երկաթուղեաց ընկերութեան միջ

ՔՈՆԵԱՔՆ. Ի. ՊԱԹԻՍԹԱ Ի ՊԻՐԷՈՆ

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ
ՄՈՍՔԱԴ ԳԻՆԻՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
ԱՄԵՆԷՆ ԶՈՒՏ ՔՈՆԵԱԿԸ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

Ցունական եւ Եւրոպական բազմաթիւ հիւանդանոցներու

Մեծաքանակ առաքում բովանդակ Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Սուրիոյ, Ռումանիոյ, Սերպիոյ, Պուլկարիոյ, Ռուսիոյ, Ամերիկայի և Հնդկաստանի համար։

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ

ԿՈՂՄՈՆԱՔԱՍԵ ՇԱՀԱՄԱՍՏՈՒ

ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՔՈՆԵԱԿԻ
Պ. Թ. ՊԱԹԻՍԹ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊԻՐԷՈՆ
ՈՐ ՀՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒՆԻ
Հաստատեալ 1872 ին

Միակ ներկայացուցիչ Տ. Կ. Տիսքինատիս։ Կեդրոնական վաճառանոց, Ղալաթիա, Փիւլֆարի փողոց, թիւ 23. Մասնաճիւղ Բերա Գալաթեան—Բուլուք թիւ 9։

գաստ բացած նաւակ մը, որ վտանգի բոլոր նշանները կուտար, նաւապետը չոգենաւը կը մօտեցնէ դէպի նաւակը, որուն շատ դժուարութեամբ չուան կը նետէ, բայց կարելի չըլլալով բռնել տալ իրարմէ կը հեռանան։ Նաւակը որուն մէջ ամբողջ ընտանիք մը կը գտնուէր, կը շարունակէ իր վտանգաւոր կացութիւնը. չոգենաւը դարձեալ կ'ուղղուի նաւակին կողմը և այս անգամ կը յաջողին չուանը բռնել տալ։ Նաւակը ազատած էր, մէջը կը գտնուէին ութը հոգի, հայր, մայր, չորս արու զաւակ և երկու աղջիկ. ասոնք Հռոդոսի գիւղէ մը եկեալով հանդիպակաց կողմը ուրիշ գիւղ մը կերթային, բոլոր գոյքերնին մէկտեղ։

Նաւակը շատ խարխուլ վիճակի մէջ էր և արդէն փոթորկալից ծովուն ալիքներէն ալ ծեծուած ըլլալով յայտնի էր թէ ապահովութիւն չէր ընծայեր մէջը գըտնուողներուն։ Նաւապետը կը բուկանանայ նաւակը կապել տալ չոգենաւին և քաշել, առանց մտածելու թէ պէտք էր այդ խեղճերը չոգենաւը առնել. մանաւանդ որ ծովը այնքան յուզեալ էր։ Ահա յանկարծ ազմուկ մը կը բրդի փոթորկալից ծովուն մէջ, չոգենաւին արձակած ալիքները կը խորտակեն հինգէկ նաւակը որ կը սկսի ընկղմիլ, այդ պահուն է որ նաւապետը խելք կ'ընէ և նաւակ մը կ'ելեցնէ ծովը։ Շատ ուշ էր, երեք տղայ արդէն անհետացած էին և մայրերնին ալ կլլած ջուրէն խեղկատրոյս էր ծովուն մէջ. կը յաջողին մեռցած հինգը վեր հանել։ Կարելի կ'ըլլայ մօրը ջուրը պարպել, խեղճ մանուկներէն մէկը գիրկը սեղմած էր։ Անհետացած էին երեք տղայ. մէկը արու, երկուքը աղջիկ, երկու, չորս, ինը տարեկան։

Շոգենաւին մէջը գտնուողները հանգանակութիւն մը ընելով հաւաքած են 500 ղրուշի չափ և յանձնած են դժբաղդ ընտանիքին։ Ամենք ալ իրենց զգեստներէն հանելով հագուցեցած են նաւաբեկեալները։

Աֆրոռէլ յաջորդ օրը այս խեղճերը Հռոդոս հանեց։

ՈՃԻՐԲ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.—Անցեալ օր պատմեցինք թէ Բանկալթի մարաւաճառի մը աչակերտը՝ Թանաշ՝ մօտակայ փուռի մը ջրհորն խնալով խղդուեր է։ Ոստիկանութեան բժիշկներն, որք դիահատութիւն կատարելով տեղեկացրած էին թէ այդ տղան ջրհորն խնալու պատճառ չունչը բռնելով մեռած է, գլխուն վրայ վէրք մը տեսեր են։ Այդ պատճառաւ ձերբակալուած են նոյն փուռին գործաւորներէն Սբիրօ, Բէթրօ, Սերոժէ, Նահապետ, Սեդրաք ու Պաղասար՝ իբրև կասկածելի։ Ասոնք հարցաքննութեան ենթարկուած են։

—Անցեալ օր Էյուպի մէջ ոսկերիչ Արթին և Դարագաշեան Մարտիրոս կռուի բռնուեցան։ Արթին իր հակառակորդը դաշոյնով վիրաւորեց սրունքէն ու փախաւ։

—Անգի օրը ի Գալաթիա Քասթի անուն սափրիչ մը, իր կնոջ վախչելէն յուսահատելով, ինքզինքը վիրաւորեց։

—Ուրբաթ օրը Բերայի Համալ Պաշը փողոցին մէջ տան մը վերի յարկէն քար մը իյնալով բաւական վիրաւորեց հոն կեցող կոչիկ ներկող Քասթի ծունդը։ Քասթի հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը դնաստ արտասանութեան և դէմքը կը տգեղացնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ կեանք։—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնագործ անձերու դիմել Տքթ. Պաբի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երեսուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Այնքէն փափուկ, անենէն ցաւային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաբի՝ լիսիին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Այսն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։ 413

Ա. Զ Դ

Առաջնակարգ փատաբաններէն Դասպար Ս. Կիւլպէնկեան կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ պատրաստ է անեն տեսակ դատեր ստանմնել։ Փափաքողք պէտք է դիմեն Գալիթ-Բարու Նազմի խան թիւ 21։ 420 2—2

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Վերջացող շաբթուն կարծր ցորեն ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։ 2000 քիլէ կակուղ ցորեն հանելով վաճառուեցաւ քիլէն 14-14³/₄ ղրուշի։ Եգիպտացորեն ու հաճար չծախուեցան. ասոնց գիներն են 18 և 14-15 փարա օխան։ 6000 քիլէ գարի ծախուեցաւ տեղական սպառման համար՝ քիլէն 8 ղրուշէն։ 2,000,000 օխա վարսակ՝ Եւրոպի համար՝ 16 16¹/₂ փարաէն օխան։ Ալիւրներէն հասան 10,000 պարկ Իպրաիլ, 2500՝ Օտեսա, 300՝ Վառնա և 1300՝ Մարսիլիա, որոնք ծախուեցան ընթացիկ գներով։

500 պարկ լուբիա ծախուեցաւ, որուն 300ը՝ Սէլանիկ խոշոր հատիկով՝ 210-220էն և 200 պարկ Քէօսթէնճէ՝ 120-125 ղրուշէն։ 200 պարկ սիսեռ ծախուեցաւ օխան 50 փարաէն։ Օխան 68-73 փարա։ 500 պարկ սուսամ ծախուեցաւ՝ Մէրսինի տեսակ։ Բակլա, կտաւատի, կանեփի ու խաշխաշի հունտ չվաճառուեցաւ. կարժեն 23, 43-44, 45-48 և 55 փարա։ 1000 պարկ կորեկ ծախուեցաւ 36-36¹/₂ փարաէն օխան։

Թիֆթիկի վրայ շարունակ գործ կ'ընթայ. իսկ դեղին ճէկրիի վրայ՝ ոչ։ 23 սընտուկ աֆիոն ծախուեցաւ, որուն 20ը՝ Հաճիքէօյ, Զիլէ, Գայսերի, 13⁷/₈-145էն և 3ը՝ Քէօթահեա, 106 ղրուշէն օխան։

91 պարկ գազի խէժ ծախուեցաւ, որուն 12ը՝ Նիկտէ, Գայսերի, սպիտակ, 22-22¹/₂էն, 31՝ Նիկտէ, Գայսերի, 16¹/₂-18էն, 39ը՝ Նիկտէ, Գայսերի, դեղին, 13-14¹/₂էն և 9ը՝ Գայսերի, Ըրքիլա, 5¹/₂ ղրշէն օխան։

200 պարկ կոպին ծախուեցաւ, Տրապիզոնի տեսակ, 53-55 ղրշէն կինդիներ։

Ալթոյներէն 58 տակառ Վիէննա և 95 տակառ զանազան տեսակ ռուսական հասան և ծախուեցան նախորդ շաբթուան գնելով։

Գաղթաբերքերէն 1000 պարկ խոհուէ հասնելով 200ը՝ ծախուեցան իւրաքանչիւր հարիւր օխան 11.50-13.50 օսմ. ոսկւոյ ըստ տեսակին։ 5000 պարկ Թրիէսթէի շաքար հասաւ և 4000ը ծախուեցաւ 90-95 ղրուշի ըստ տեսակին։ 700 պարկ Ռանկունի բրինձ հանելով ծախուեցաւ 95 ղրուշի։ 2000 պարկ եգիպտական բրինձ հասաւ և 500ը ծախուեցաւ 60-80 ղրուշի։ Ճաբոնական բրինձ չվաճառուեցաւ։ 100 պարկ հասաւ։ Ռիզոն ոչ հասաւ և ոչ ծախուեցաւ։

Աբպլէն ու Ֆուռնիէ մամ՝ չհասաւ, պատրաստ գտնուածէն 400 սնտուկ ծախուեցաւ 56 և 52-53¹/₂ ղրուշի։ Ռուսական քարիւղի վրայ ընթացիկ գործեր եղան. կարժէ սնտուկը 23¹/₂ ղրուշ ոսկիդրամ։

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԻ ՄԷՋ

Հուսա՝ կամ բշիկ մը անդին, ցանուցիր՝ չքեղ կամ պարզ շիրիմներ ցցուած էին որք զոյգես տեղեակ իրենց չարաչուք կոչումին տխուր ստուերներ կ'ներկարէին չորցած խոտերու, իրուխներու և գոսացած տերեւներու դեղնորակ տարածութեան մը վրայ։ Իրիկուն էր արդէն՝ ու արեւը իր յաւիտենական լոյսի ժողովրդուրը սկսած էր, միայն ծառերուն նիհար գագաթները պզտոր չղողով մը կ'ներկագուէին արեւմուտին դիմաց. խոր լռութիւն մը կը տարածուէր չորս դիս, ձայն ձուն չի կար, թիչ մըն ալ գացի ու միգամ ձայներու մարմրկոտ արձագանգ եկաւ ականջիս ու տակաւ որոշիլ սկսայ ձայները։ Անդին ուր կը խոտանայ՝ շիրիմները, քանի մը մարդկային գլուխներու շարժմունքը կը նշմարեմ ատոնց մէջէն։ Կը մօտենամ իրենց և խօսքի կը բռնուիմ։

Աղքատ մարդեր են ասոնք. ամէն օր իրենց համեստ ու միօրինակ ճաշը հոն կը տանին ու ամէնը իրար խառնելով կուտեն, բայց ոչ մէկումը դիրար կը դերազանցէ կըսեն։ Բոլորին ալ քարանը օթեկ հաց մը և քանի մը հատ ալ ցամքած ձիթապտուղ։ Զըսի որ ասոնք ծերեր են՝ շատ ծերեր, գերեզմանին փոսին վրայ ծռած ծերեր, իրենց լեցուն տարիքներուն մէջ տեսակ մը մանկական ընկերութեան հրեւոյթը կ'ուտան՝ ու գալով կը միանան իրենց կեանքի թատրոնին վերջին դերը խաղալու համար։

Կուրծքերնին բաց՝ որ ալ փտտած տախտակի մը կերպարանքը ունէր, չարուած էին սեղանի տեղ ծառայող սառուցիկ գերեզմանաքարի մը շուրջը, ամէնն ալ լրիկ մնչիկ ուրիշի մը կը նայէին։ Կծկտած, քամակկոր արձաններ են կարծես, ներսիդինին ոչ կրակ կը վառի և ոչ ալ երակնուն մէջ արիւն կեռայ, չատերուն գլխի երեւումէն յայտնի կ'ըլլայ որ կիներ են։

Այս ծերերուն աչքերուն մէջ տեսակ մը թախիծ գտայ, իրենց մօտալուտ վախճանին թէ իրենց ծերութեան թախիծը, և կը նայէինք կրցածնուս չափ դիմայի ծերուկին որ բան մը կը պատմէր վերջին դատաստանին վրայ, ամենուն սրտին մէջ ալ յաւիտենականին ոսկի յոյսը կը զեղուր։

Քիչ մը յետոյ տեսնելով որ շուրջերնին երկու մարդ կը պտըտի՝ սկսան ուրիշ բան մը պատմել, իրենց «ծերոց ժողով»ին անդամի մը մահուան առթիւ անոր կիանքէն դրուագ մը պատմել՝ որ մեզի համար լրուռութիւն նուազ սիրելի էր։ Հակակշռանք որ ասոնք իրենց այս համախմբումը գերեզմաններուն մէջ «ծերոց ժողով» մակդիրովը մկրտած են։

Ինչ գիտնամ ով ըլլալը, անդին մխ մինակ հորի մը եռին կծկտած ուրիշ ծերի մը կը մօտենամ, որուն ճակտին վրայ անհամար խորշումի գիծեր զիրար խաչաձեւ ակօսած են. այտերը ներս դացած, ատամնաղուրկ։ Ձեռքերը կմախքի մը ձեռքերէն տարբերութիւն չունին։ Ինչու չեմ ըսեր իր ամբողջ մարմնին համար ալ որ արդէն կմախք մըն է, միայն իր սպիտակ մազերը որ գլխուն վրայ կաղապարուած ֆէսին տակէն գուրս կ'ելլնային։ ադ քիչ մը լսեցուցայ ինծի, սկսաւ բան մը խօսիլ մեզի, բայց չէինք լսեր ձայնը պժգանքով մը իրեն մօտեցանք, հասկնալու համար, ամենն ալ լուռ մանկական հետաքրքրութեամբ մը սկսան մեր կողմը նայիլ։ Բառերը կը թափէին բերնէն, և չատ անգամ ձեռները կը գործածէր խօսքին պակասը լրացնելու համար, ինք դուրսը վարժապետութիւն կ'ընէ եղեր չատ տարիներէ ի վեր և դեռ քանի մը տարի առաջ եկած ըլլալով՝ տունը պարապ գտեր է իր զաւկներէն. սկսաւ խուլ հառաչելով ընդհատել իր խօսքը, գերեզմաններուն նայելով իր հոգած աչքերովը. հարցուցի.

—Հոս թաղած զաւկներ ունի՞ք։

—Քանի՞ հատ... տղա, քանի՞ հատ...

—Թոռնե՞ր։

—Ադ ալ կայ. բայց ադոնք չէ որ կը մեղքնամ հոս։

—Հապա որո՞ւ համար էք, աւելցուցի։

Ասոր վրայ, իր դողդոջուն ձեռքը գըբպանը խոթելով բան մը փնտռեց, ու չի գտաւ. յանկարծ ուշաբերելով, ուրիշ գերեզմանաքարի մը քովը խոտերուն մէջէն ճերմակտոպրակ մը առաւ, բացաւ, Աւետարան մը հանեց, քիչ մը թղթատելէ յետոյ, պատկեր մը կար հոն, ձեռքը առաւ, իր թաշնած չբթները անոր մօտեցուց և կրցածինչափ տաք համբոյրով զայն պագնելէ վերջ ինծի ցուցուց։

—Հա՛ տղա, աս կը մեկնիմ ա՛ս, զաւկընիս ու թոռներ միտքս չեն ի գար, Ճամիս ասոր վարժապետը եղայ հոս... ա՞խ խենդի պէս կը սիրէի..., ըսաւ, Պետրոս Դուրեանին պատկերն էր ասիկա զոր մեզի ցցուց և անանկ կերպով մը ձեռուընիրուն մէջ բռնած էր որ՝ կարծես թէ կը վախնար որ պիտի յափշտակէինք իրմէն։ Ես մեծ զարմանք մը ունեցայ աս ծերուկին առթիւ և աւելի չատցաւ զարմանքս երբ անոր չորցած կոպերուն թրջուելն ալ տեսայ երկու կաթիլներով։ Պժգանքս սերի վոխուեցաւ ասոր համար, պատկերը խնամքով տեղը դրաւ, մեզ յիշեցնելով թէ եկած ատենս գծած եմ ասիկա կարօտս առնելու համար։

Իւսկիւտարի ամէն մէկ սիրունդը կուգայ ու կ'անցնի, իր զրկեալներուն վերջին հանգրուանը ընելով այս գերեզմանատունը, օհ չատ տխուր բան է չիտակը. երթալ գերեզմաններուն չուրջը չարուիլ. ան մեռելական հոգ սրբութիւնի մէջ որ կը տարածուի հոն, ինչո՞ւ հոն կ'երթան արդեօք, որ առաջ վարժի՞լ անոր մահաբունչ մթնոլորտին, եւ իրենք որ ատ անդունդին վրայ ծռած են հանգիստ կը գտնեն հոգ, իրենցմէ մեռնողին վրայ քանի մը օր աւետարան կը կարդան, ըսին ինծի, և սա խօսքը աւելի չեշտուեցաւ իմ մէջս թէ «գերեզմանատունը անծածկոյթ եկեղեցի մ'է»։

Վերջին անգամ մ'ալ դիտեցի այն ծերուկին դէմքը որ անցեալ մը ունէր, մտաւորական—չեմ գիտեր ինչ ստատիճանի—մէկ մը եղած էր մեզնէ առաջուան սերունդին, և որ մեզի հետ իր հին ազատկերտին յիշատակը կը գտնար անչափ փափուկ և անչափ վսեմ կերպով յիշել։

Ու մեկնեցանք ատ տխրութեան քաղաքէն որուն վրայ կ'ինար իրիկուան լռութիւնը՝ լայն թեւերով, յամր ու դանդաղ կ'ինար չաղուիլ արդէն չատ տխուր օդին հետ։

Ա. ԵԱՐՃԱՆԵԱՆ

ՏԱՄԱՏԵԱՆ ԵՒ ԹԱԹԱՐԵԱՆ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԳՈՆԵԱՔԻ, ԳԻՆԻՆԻ ԵՒ ՁԱՆԱԶԱՆ ԸՄՊԵԼԵԱՑ

ՈՐՈՇ ԴԻՆ ԵՒ ՁԱԿԵՒՈՐ

Մի միայն խաղողէ յատկապէս պատրաստեալ, գինի և գոնեաք թէ չիներով եւ թէ տակառով կը վաճառուին չափաւոր գներով. ԶԱԼԱԹԻԱ, ՔԷՐԵՆԷՄՊԼ-ՓԱԶԱՐ, ՇԱՀՍՈՒԱՐ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 37 մթերանոցին մէջ (Պանք Օթօմանի նախորդ չէնքին եւ Մանուկեան տպարանի կից)։

375 10—50

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ այս օրուընէ հաստատուած եմ մայրաքաղաքի մէջ։

Ամենէն նոր եւ ամենէն կատարելագործեալ սարքաւորներով բիլիարդ աշխատանոցի մը միջոցաւ կրնամ ես ինքս կատարել բոլոր դիզազարդական պատրաստութիւններն ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ տարբալ ւնտ մներ։

Ցուսալով որ կը հաճիք պատուել զիս ձեր վըստահութեամբ, խնդրեմ դիրտնելէր յարգանաց հաւատարմութեամբ։

Ժ. Ռ. ՌԷՆՈՒԼ

Դեղագործ-բիլիարդէտ առաջնակարգ
Բարիզի էքս. Սիրէքսիէօնէն
ՄԵԾ ԴԵՂԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԵԱՆ Մեծ փ. գոց, Բերա
406 ՍԻՊԷԷ ՌՈՒՄԿԱԼԻ Կ. ՊՈԼԻՍ 12—12

Վակտպան

ԶԱԼԱԹԻԱ, 11/23 Սեպտ. 1895

Անուանկոչումներ		Տարեթիւ	Առուտուր	Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
	100	1831	Ֆոնտիֆիքատ	B 1%	65 —
	100		» »	C	44 20
	100		» »		30 10
	100		» »	D գոցուած	28 07
	400			բացուած	28 12
	100			միջօրէ	28 12
	100	1870	Բուլուդիկ.	գոցուած	149 7/8
Ֆր.	500			բացուած	149 1/4
				միջօրէ	149 7/8
Անկ.	Վճր.	1890	Օսմանիէ	4%	103 —
20	10	1869	Բիւրսի ժէն.	0%	11 25
22	11	1872	Սուս. Օթ. տր Շ. է Վ.		6 27
10	5	1878	Լաւրիոնի		61 —
140	140	1882	Անատոլու (Բաժն.	5%	605 —
500	300		Երկաթուղիք (Պրն.	5%	315 —
500	500				
20	8	1882	Թրամուէյ	(Բաժն. 5%	10 82
500	500			(Պրն. 5%	500 —
500	200	1883	Սամ. Ռէմի		21 35
1.40	1.40	1892	Սամ. Միկրաբ.	6%	8 30
11	5¹/₂	1893	Սամ. Ապահովագ. Ընկ.		8 25
500	500	1882	Զրի Ընկ. Տէրբոս		462 —

ՕԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան հունտը 1000 հատի	3	75
1 ամուսն հատը	5	—
1 օրուան հատը	1	25
Ալրոյը	—	—
Կանեփի (Հէմփսիդ)	—	80

ՍԻՊԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎՐԱՑ		
8 օրուան հունտը 25 հատի Ֆր.	3	50
1 ամուսն հատը »	5	—
ԸՆԴԱՆՈՒ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	11
20 Ֆրանսիոց	87	33
20 Մարքոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Ֆրիմից	51	20
Բուպլ Գրդապրամ	8	42
Մէջիտիյէ	103	11
Մարը արծաթ	102	—
Մէջիտիյէ	98	20
Տոկատ Ղալաթիոյ մակսանի	6	—

ԸՆԴԱՆՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒՄ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	110	—
Փարիզ » Ֆր.	23	—
Վիեննա 3 օրուան Ֆիորք.	50	97
Վարշաւա չէք Մարք.	18	55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԴ

ՓԱՐԻԶ 21 Սեպտեմբեր

Ֆոնտիֆ Ղամ.	B Կնիկ. Ֆր.	44	05
» »	C » »	24	15
	D (Բացուած	25	85
	(Գոցուած	25	87
Բուլուդիի երկաթուղի	»	150	93
Բրիտանիէ	»	483	75
Մարսալիոյ Պարտատոմսեր	»	517	87
Օսմանիյէ	»	469	37
Ռիվիի Բամենեռուղի	»	591	87
Պանք Օթոման (անուանական.)	»	761	68
Ռանտ Ֆրանսական 3%	»	100	77
» » 4¹/₂%	»	107	02½
» Իտալական	»	90	20
Բրիտանի Լիոնսի	»	845	—
Բրէտի Ֆոնսիէ	»	— —	—
Ֆոնդուսաս տ'Էսբրոնդ	»	— —	—
Սուէզի Բաժնեռուղի	»	2267	—
Եգիպտական Միացեալ	»	526	25
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	285

ԼՈՆԴՈՆ 21 Սեպտեմբեր

Ֆոնտիֆ Օսմանեան	A Ա. Ո.	65	50
» »	B »	44	25
» »	C »	27	87
	D (Բացուած »	25	50
	(Գոցուած »	25	50
Օսմ. Փոխ. 1891ի	4% (Երշխաւոր.	— —	—
» » 1894	3 1/2% (Ոչ երշխաւ.	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	29	31
Այտունի Երկաթուղի	»	13	75
Միացեալ Եգիպտական	»	101	75
Առանձնաշնորհեալ	»	— —	—
Անգլ. Բոնսիտէ	»	197	69
Ռանտ Հելլենական	5%	32	50
» »	4%	35	—
Գուլկար. Փոխառ.	6%	96	50
» » Նոր	6%	98	—
Ֆոխանկ. Փարիզի վրայ	3 ամիս	25	412

ՊԵՐԼԻՆ 21 Սեպտեմբեր

Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	99	70
Բուլուդիի երկաթուղի	»	139	20
Անատոլուի երկաթ.	1/4 Պրեմիա.	95	20
Ֆոխանկ. Լոնտոնի վրայ	3 ամիս	20	360
» Փարիզի	»	80	55
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		— —	—

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ այս օրուընէ հաստատուած եմ մայրաքաղաքի մէջ։

Ամենէն նոր եւ ամենէն կատարելագործեալ սարքաւորներով բիլիարդ աշխատանոցի մը միջոցաւ կրնամ ես ինքս կատարել բոլոր դիզազարդական պատրաստութիւններն ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ տարբալ ւնտ մներ։

Ցուսալով որ կը հաճիք պատուել զիս ձեր վըստահութեամբ, խնդրեմ դիրտնելէր յարգանաց հաւատարմութեամբ։

Ժ. Ռ. ՌԷՆՈՒԼ

Դեղագործ-բիլիարդէտ առաջնակարգ
Բարիզի էքս. Սիրէքսիէօնէն
ՄԵԾ ԴԵՂԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԵԱՆ Մեծ փ. գոց, Բերա
406 ՍԻՊԷԷ ՌՈՒՄԿԱԼԻ Կ. ՊՈԼԻՍ 12—12

ՏՈՔԹԷՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԴԻ Վ. ԿԱՑԵՆԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՅՏՄԱՆ ԲՈԾԱԳԻՐ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լիցնին, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալու կատարելագործեալ եղանակ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դիմի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարբի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Միորբիա» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ամրեցուցիչ դեղերու, եւ նորաձեւ արքայնսերու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնանութիւն։

Թ. 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Նանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զուրբեթեանց դէմն)։

Գաղթականի յանձնաժողով կընան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Խրիսովեանի փողոց ամէն օր։

Ճ. Դ. Հաստատելու համար Եւրոպիոյ, եւ Ամերիկայի առաջնակարգի Ատամնաբուժներու՝ ծանուցները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր դիւանոյ կ'ընդունին Բերայի զորձատեղիներն։ 41.)

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲՈԼԷԾ

Ցիօրէնեարեամբ Պ. Պ. Ֆօռի

Գալատասարայի փողոց

Ցայտագիր Ֆոնտասի Լիւէներու։ Կատարեալ ուսուցում յունարէնի եւ Թուրքերէնի։ Վարժարանը կ'ընդունի ցորկոնիներ, կէս գիշերաթներ ու գիշերաթներ։

Դպրոցը պիտի բացուի սեպտեմբեր 11/23ին։
401 20—20

ՄԱՐԶՈՂ

20 տարուան յաջողութիւն. Տոքթ. Է. Սանա, բրոֆէսոր բժշկական մարձումի (մասաժ), մանանգէտ յոգացաւերու։ Նախկին օգնական կայս. ու արքայական բժիշկներու։

Դիմել Ծանոթի դեղարանը, Պոլիս, Ֆառմասի Պուիթանիք (Բանգիբ) Բերա, ժամ 1էն 6, Բերա Թիւնէլի հրապարակ, Զիմպիլ փողոց Թիւ 2։ 416 5—10

SPLENDIDE CAFE

MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Menu du 23 Septembre 1895

HORS-D'ŒUVRES VARIES

POTAGES.—Potage crème de laitue, Consommé Vermicelle.

PATES.—Bouchées Nantua, Pilaw au volaille.

POISSONS.—Turbotin Bercy, Levrac sauce crevette Bar mayonnaise, Rougets, meunière.

ENTRÉES.—Caille bonne femme, Filet de mouton soubise, Tête de veau Tortue, Filet sauté Rossini, Tasse Kébabe, Kébabe au madére.

ROTIS.—Veau, Poulet, Dindon Roast beef, Caille.

LEGUMES.—Épinards à la crème, Petits pois, Cèpes Flageolets Jardinière.

ENTREMETS.—Glaces, Plombière, Groseille, Granit au marasquin, Génoise à la crème Gâteaux fourées amandes, compôte pommes Tavouk-geussie.

Déjeuner 20 piastres.

Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.

Le dîner est servi de 7 à 9 heures.

Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes entremets et dessert au choix, vin compris.

Dîner 25 piastres. 296

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Հաստատեալ 1870 բուսականի Ղալաթիա, Նանուար փողոց

Կը ստանձնէ ամեն տեսակ տպագրական եւ վիմագրական գործեր. — Ամեն լեզուէ շրջաբերականներ, ցանկեր եւ. գիւրամատչելի գիներով։

ՄԱՇԱԳԴ	ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ
ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ	ՀԱՇՈՒԵՑՈՒՑԱԿ
ԱՅՑԱՔԱՐՏ	ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽՔ
ԳԻՐՔ	ՏՈՄՍԵՐ

Ցայտաթանգ բայէ ամեն օր. 10—10

Օ ԶՕԼԻՎԻԷ ՏՕՐԻԱՆ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ, ՄԱՐՄԱՐՔ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

Մի՛ շփոթուիր ճշմարիտ տապարակի Զէքը Գին 7 1/2 19. Կալաթա, Օսմ. Պանքայի կից, Մէտրէսէ փողոց. 19

Լուսիր կշիռ, յատկաւոր գին, ապրանքները կը զրկուին, բարար թէ գիւղ, մինչեւ տուն։

Վաճառման դիւրութիւն 333

ԱԿՆԱՐՈՑ

ՀՆԴԻԿ ՆԵՎԱՊ ԱԼԻ ԽԱՆ

Նշանաւոր ակնարան ժ հնդիկ Նեվապ Ալի Խան երկար ատեն յաջողութեամբ ի զործ դրած է այդ արուեստը։ Սամսոն ու օսմանեան ուրիշ գաւառներու մէջ գտնուած եւ մատուցեալ Գուշ ատակի մէջ քանի՞ նոր տարուան կոյսի մը աչքերը բացած է։ Նէվապ Ալի խան այս անգամ մայրաքաղաքս եկած եւ ատատատուած է Ղալաթիոյ աշտարակին հանդէպ՝ ասկիանը գտնուած բարուկիր տան երրորդ յարկը, ուր ամեն օր ժամ 1էն 8, կընդունար հիւանդները. չորեքշաբթի օրերը ժամ էն 5, Գլուխ կը բժշկանէ։ 354 30—30

Ա. ԳԻՒՄՈՒՇԻԱՆ Զ. Ն. ՍՇԱՐԱՆ

Կ. Պոլիս։ 15 սեպտ. 1895

Պարոնայք Սգոյ ի Տասն.

Ցարդ հնարէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոյ Հշարակը, մինչեւ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ թուլութիւն և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաղող պատրաստութիւնը պիտի հանձնարարեմ հաստատելու ի գործ։ Հանձնարարեմ զայն։

Տ՞ Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵՆ
ազգի բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԱԶԴ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԼՈՆԴՈՆԻ ՄԷՋ

ԿԱՐԵՎՈՐ ՀԱՒԱՍՏԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎ Մ. 1,000,000

ՏՈՒՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, տիսուր առաւել քան մի կամ յաւուր, ամենայն հրդեհի ապահովագրեան թղթերութիւնքն ամ է որոյ բաժանատեան Հայաստանեայ հասարակաց դամատէրեր են՝ ուստի ստանալով ստանձնեան պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան ապահովագրեալ առատանձնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 18,000,000 Անգլ. ոսկի դրամագլուխ որ յարակայ է հրդեհի շրջանուց հանալ։

326

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալանք, կալասանք և ապրանք լոյծ ապատանար պարկանաց և միմնորդամիտամբ ոսկերիչաց, ոչ ոչ ունիկ միայն Իմանութիւն կանգնագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. Ամենայն և ընդ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու ափանց Էրզրումի, Պանք Օթոմանի վարի բոլոր ի Վիլիայիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՐՆԿ.

1881 Մարտ 29ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսկոյա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63,000,000 ֆրանք
1894ի հասոյթք	24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	80,000,000 »

Ընդ հ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԼԻԳԻԷ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Զաղաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 32.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՔՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԿԻ
1892 ԹՎԱԿԱՆԻ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՁԵՀԱՓԱԿ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՈՅ ՂԱՐԱԹԻՂ 23

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍԲԷՐԻ

Սէյանիք մէվգրը իւէ Գարապրուն, կէօկիւ Սթրուսճա մէվգրէրինէ վէ Սէյանիքէ 8 սաաթ պատու մէսաֆէսէ պուլունան վէ լէտէլ իչճաք պուլունտրրրաճաք օյան Ճիւնուտր Ճէնապը միլիքեանէնին սէնէի հալիէ խրդը իպթիտասրնաան իթիպարէն 1 սէնէլիք խտարէլէրինէ մուգթադի օլուպ մահալլինճէ մէվգրի միանգամայա գոնուլան տագիգին իթասրնա պուրաճա թալիպ օյանլարրն մաղամը ալիի Սէրասքէրի լէվագիմաքը ումուվիէ տայիրէպինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. 6 1—3

Կրիտ ֆբրգաի ասքէրիէսի իչուն Տէրտատէթ գրմասի օյարադ միւպայեասրնա լիւգիմ կէօրինէն 1,400,000 գրեէ տագիգին մաճը հալը ռուվիին 11ինճի բաղար իրթէսի կունի գարարը գաթիսի վիրիմէք իւգրէ իթասրնա թալիպ օյանլարրն մաղամը ալիի Սէրասքէրի լէվագիմաքը ումուվիէ տայիրէպինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. 7 2—2

Մէրրէկ Սայթանաթը Սէնիէսէ պուլունան ասաքիրը չահանէ իչուն Նիգամիէ էրգաք անպարրնա 1 սէնէլիք լիւգիւմ օյան 3,000,000 գրեէյի ճեմիտտէն 3,500,000 գրեէյէ կաստար Գրդրրպէյ Մրսրը բիրինճինին իթասրնա թալիպ օյանլարրն մաղամը ալիի Սէրասքէրի լէվագիմաքը ումուվիէ տայիրէպինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. 8 2—3

Նիգամիէ Թահնիյէ իտարէսի իչուն միւպայեասրնա լիւգիւմ կէօրիւնէն 3000 սաաթ գանվաչչ չուվալրն իթասրնա թալիպ օյանլարրն նումունէսինի մուսթահսրպէն մաղամը ալիի Սէրասքէրի լէվագիմաքը ումուվիէ տայիրէպինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. 5 3—3

ՓՈՒԱՅԻ ԱՋԱՌԱՅԻՆ ԴԵՂԱՏՆԵՐԸ

միակ լուծողականներն առանց խիթի բուժում գլխացաւերու, ջղացաւերու, պնդութեան, աղեաց անուժութեան եւայլն...

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, դեղագործ Քանցիւկի քով, Բերա, Մեծ-փողոց, 249 370

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՇ
Ուղղակի գիծ Լիվերպուլ և Նիւ-Եորք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոմինիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սերվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալպս	2393
Բավոնիա	5587	Սարմատա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալտիրա	2144
Սինիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէքսը	2143	Մորոքքո	1855
Ֆէյտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12930
Գազպոնիա	4845		

Մաքսանի չոգենաւը Լիվերպուլէն ասատ կը սպասուի ընդհ. վաճառքով դեպ ի ամսոյս 30ին։

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալէքսիտրիս խան, Թիւ 401
Զաղաթիա 335

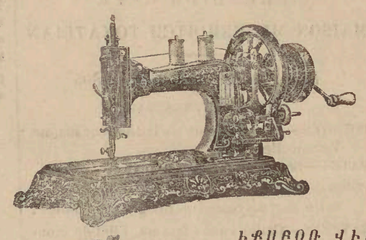
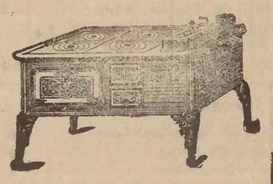
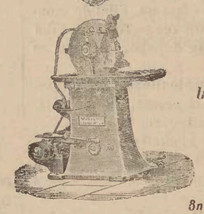
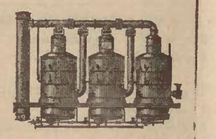
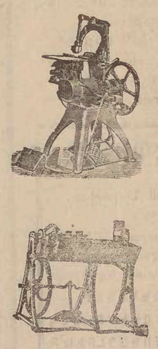
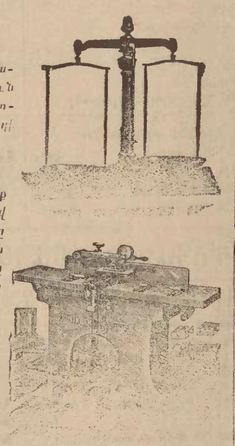

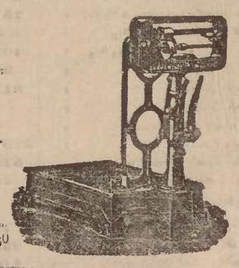

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱՔՍՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱՅ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Նպլաթիա, Բէր էմպ Բազ-ը եւ Մէհրէմէ փողոց, Թիմարէթ խան 1ին կէն վերնատան Բէժիի։

Մեծ մեքենը զանազան մեր նանեբու, որք են շոգեշարժ մեքենայը, կազով ու բարբարով շարժող մարեսայը, որոց սին շարժմ-ն կը գործի նեմ յանախորդն ուզէ։ Պարզ քարեսի լարարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 միլիարտ կը ապատէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարարու կը գանուին նման ճախարակներ, շարող մեքենաներ, ընդան բացող մեքենա եր, երկաթաերեկ, եւ ի նմարարտէ միթեղաճառներ, միթեղա արձուածեան, զարդանուածեան, կոպարարուածեան, առաղձագործուածեան մեքենաներ, ջրի մեքենաներ, հերկագործական եղեանները, շաղակ, գեղատան երկաթէ գեղանիներ, ապատ, խայծդանաւոր քարդոն, խոհանոցի անութ, կոպի լամարներ, ճեմիշի կ զմանք, գլխարկեղ, կարի մեքենայ, եւն.եւն.

Մասնաճիւղ
ԱՔԼԵՆԷ, տիս լիս փողոց, 11 Նախկին Գարատ Ամէնքի]

Ներդրաներ
ԵԼԱՆԿ, Թարիֆանէ Ճաղ, ՊԻՐԵՆ, Բլիւտոն փող.

Դարձակալութիւնք
ՍԵԼԱՆ Կ. ՄԵՐՄԱՆ ԻԶՄԻՐ | ՊԷՐՈՒԹ ՀԱԼԷՊ | ՊԱՏԿԱ ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ԵԱՖԱ

Քարէ, Զանդ, Բաղրաս, Քալամաղ, Շիրա Վոյ, Ալեքսանդրիա, Դամիր։ 360

EMULSION SCOTT

(ԱԳՈՌԻ ՕՐԱԼԵՐԷՆ)
ՄԱՐԻՒ ԶԿԵՆ ՕԱՒՏ ԻՒՂ.
Իրմանիկ ու շուկ Ի տարով
Գործարան Լեռան ՍԿՈՏ և ԳՈՒՏԻՆ
Ի Նիւ-Եորք։

ԿԱՐԵՒՈՐ չաք անորժահամ է
Մարդ մինչեւ ամենամեծ ոգեղ բոլոր յատկութիւններէն զրաս, բարձրութիւններու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաուլթիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաձուութիւնը

Թժիշկներէն ընդունուած է, անորժ համու հոտ ունի, գիւրաբաշխելի է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ.

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 8,000,000
Պահեստի Գրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոյա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնով

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Անանիատիս խան։ 12, 13, 14

ՄԱԹԻՔՕ եւ ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՒՄ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅԻ ՆԵՐՍԿԻՒՄ

Մի վիպան Բերուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս նեղարկում մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ առնէն յամառ մրսուտապները։

ՔԱՐՍԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անուշաբոյր արգիւնք սերմահոսութեան համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսը, ինչպէս կ'ընեն բուսեղծոյլ թէժի քարտիզներու։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

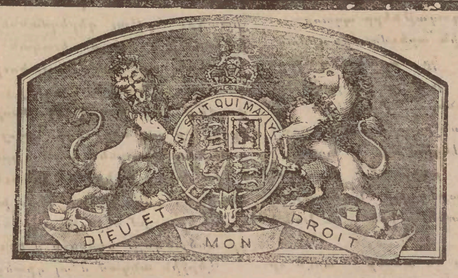

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ

ԳՈՆԴՆԱՔ
ՇԱՐԱՆԴ ՖՐԱՆՍ
ԲՄԲՆ ՏԵՂ ԵՒ ԵԱՆՈՒԴ

340

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան
ակնայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Գանձ ստացուած յանձնաժողովներէ Իտալիա, Յունաստան, Ամերիկա, Ի Հնդկաստան, Ամերիկա և Եգիպտոս։—Հրատարակ 1885ի Ալեքսանդրիա, 1884ի Թուրին, 1883ի Նեսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիէնայի մի Ազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ ստամոքսավոսական տանէն ծանօթ պիտիքրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իր զգուշական դարմանական ճախնային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը խորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Ամէն քիմիկոսի, բոլոր ծանօթ պիտիքրներէն և ամէնուրեն դեղարանց, Ի՛ստանալ ամեն օր ճաշէն առաջ իրը ախորժակբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խմուելու թէ, դինիի, ութէի ըլլայ և խոհանի հետ.

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբոյրաց նպարավաճառաց և դինեվաճառաց քով։

Թուքքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՒՄ և ԲԷԳԳԻԱ 2218

ՍԱՎՕՆ ՄԷԴԻՔԱՄԱՆԹՕ
ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆԻՐՎԷՆԱՆ ԽԱՆԳԱՆԻՆ ՕՃԱՌ, սեխուսովնի մորթի փափկիներու, որոնի (Բէնժեն), եռբորի և մորթի սանի տեսակ հիւանդութեանց։

ՍԱՎՕՆ ՍԻՒԼՖԻԹԻՆՕՅ յոդային ցաւերու համար։

ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՕԹԱԼՕՅԻՆ ՏԻՏԵՂԱՓԻՆ մորթի ամէն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՎՕՆ Ա ԼԱՍԻՏ ՖԻՆԻՆ. որ յանձնարարուած է իբրեւ պատկանող տարրափիկ հիւանդութեանց, ինչպէս մեղրաց, տեխուսի տեղը։ Կը գործածի մորթի անկանոն արտադրութիւնները։

ՍԱՎՕՆ Օ ՊԻ ԲԱԼԱՆԻՆ ՏԻՏԵՂԱՓԻՆ՝ ոնդիկով պատրաստուած թոքանոցներուն տեղ կը բռնէ մարմնոյն վրայ ամէն տիպ վիճասանները կնդրելու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ
Ն. ԲԱՌԻ և ԸՆԿ
Մարսիլիայի և Պոլսոյ մէջ
կանոնաւոր ուղեւորաց Բանող

Մինչեւ չորեքշաբթի ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Սեպտ. 24ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ո—ղղակի եւ ապահով ուղեւորութիւն։

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մասահնէ փողոց Թ. 108
133

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ